

LANDSORGANISASJONEN

I

NORGE

Protokoll

Representantskapsmøte

i

Bergen

20.—21. mai

1959

LANDSORGANISASJONEN I NORGE

PROTOKOLL

Representantskapsmøte i Bergen

20.—21. mai 1959

Referat ved Egil Helle

Sakliste

	Side
Apning	5
Dagsorden og forretningsorden	7
Beretning og regnskap	8
Diét og tappt arbeidsfortjeneste	9
Valg til LO's representantskap	11
Vedtektsendring	12
Ansettelse av distriktssekretærer	12
Muntlig beretning for 1959	15
Ordsiftet	21
Ankesak — ansiennitetsforhold	30
Det faglige ungdomsarbeidet	34
Avslutning	37
Navneopprop	41

Talerliste

Andersen, Alf, 12, 14, 15, 33.	Kjelsrud, Klaus, 26.
Andresen, Thorleif, 34.	Kjønksen, Kjønik, 21, 29.
Aspengren, Tor, 36.	Mentsen, P., 23.
Berg, Jens, 39.	Nilsen, Alfred, 22.
Berntsen, Bernhard, 24.	Nilsen, Gunnar, 9.
Birkeland, Peder, 38.	Nordahl, Konrad, 5, 9, 10, 14, 15, 29, 37, 41.
Bruvik, Olav, 36.	Olsen, Alf, 27.
Dahl, Jens, 21, 27.	Olsen, Arthur, J., 26.
Dahlberg, Bjarne, 14, 24.	Rikvold, Jon, 8.
Enger, Sverre, 25.	Strand, Einar, 28.
Eriksen, Erik, 7, 10.	Strømmen, Eivind, 8.
Graver, Torjus, 38.	Svendsen, Ruth, 13, 14.
Hannestad, Fritz, 34.	Torkildsen, Emil, 12.
Hanæs, Th., 21.	Torkildsen, Karsten, 26, 33.
Haraldsson, Per, 29.	Tjønneland, Knut, 5.
Hauge, Gunvald, 22.	Trana, Marius, 27.
Heggestad, Mathias, 34.	Øyan, Bendik, 28.
Ingvaldsen, Olaf, 25.	

Landsorganisasjonens representantskap

trådte sammen til møte onsdag 20. mai kl. 11 i det nye Folkets Hus, Bergen.

Åpning.

Konrad Nordahl, Landsorganisasjonens formann: På Sekretariatets vegne vil jeg få lov til å ønske representanter og innbudte hjertelig velkommen til Landsorganisasjonens representantskapsmøte i Bergen. En spesiell hilsen retter jeg til ordfører Tjønneland for at han har vært så vennlig å komme hit til åpningen av møtet. Det er også en glede at vi i dag har blant oss en av våre gamle venner i Bergen, Bernhard Berntsen, som vi kjenner fra utallige representantskapsmøter. Han har nå gått over i pensjonistenes rekke.

Dette er det første representantskapsmøte som blir holdt utenfor Oslo siden stiftelsen i 1899. Sekretariatet fant at det kunne ha sin betydning å veksle litt med stedet for representantskapsmøtene heretter. Det var da naturlig å begynne med Bergen, Vestlandets hovedstad og Norges nest største by. Dessuten har de nå her i byen fått et nytt Folkets Hus, som vi hadde lyst til å se på. Vi har hatt forbindelse med værgudene, og været i dag innfrir de løftene vi fikk.

Den dagsorden vi har for i dag og i morgen, er ikke blant de største. Dette er et ordinært representantskapsmøte — med beretning, regnskaper og andre organisasjonssaker. Det skal vi komme tilbake til senere.

Jeg håper dere vil trives her. Mye avhenger av de erfaringene vi får fra dette møtet når det senere blir spørsmål om å legge møtene til andre steder enn Oslo.

Jeg har den glede å gi ordfører Tjønneland ordet.

Ordfører Knut Tjønneland:

«Arbeiderne har henvendt sig til feil Adresse. Gjennem Skolevæsenet, og maaske alene ved det vil det være mulig at opnaa en

varig Forbedring i Arbeidernes og de Fattiges kaar. Men Arbeiderne viser ikke i bestemte Udtryk, hvilke Reformers er nødvendige. De anholde i almindelighed om en radikal Reform. Almindelig Stemmeret. Hvad skulde de med den? Indse de ikke, at den vil blive dem en Tyv i deres næring, en Snare lagt for dem av listige Intriganter? Det er ikke Stemmeret, Arbeiderne mangler (de har jo ikke den fornødne Indsigt) det er «Talsmænd». Prestene passer ikke, de skal være Lærere og trøstere. Giv Arbeiderne politiske Rettigheder, og de vilde saa ganske optage hans ledige Timer, at han vilde glemme de viktigere: Religionen og den sande Oplysning. Den «sande Oplysning» maa gaa forud, da vil det andet følge av sig selv.»

Dette sto i «Bergenske Blade» for vel 100 år siden. Og det var svaret på Thraniter-bevegelsens petisjon om å gi arbeidsfolket i Norge samfunnskår i sitt eget fedreland. Det er ikke mer enn 100 år siden det skjedde. Og noen få skritt herfra, i samme gate, vil dere finne et hus som bærer *Arbeiderforeningens navn*. Men det var ikke Thraniter-bevegelsen den var skapt av — nei, det var *motaksjonen*, det var prestenes, de velmenende borgeres innsats for å stoppe den, for å knuse den framspirende arbeiderbevegelse.

Det gikk riktignok et vårbrus over Bergen i dag for 100 år siden. Det var *Bjørnsons* berømte valgkamp i 1859, og han rev også med seg arbeiderbefolkningen i denne by. «Vi vil sørge for at drage Valgurnene ind fra Bryggen, og sette dem paa et høiere Sted.» Og *Bjørnsons* stortingskandidater ble alle valt med det 5-dobbelte stemmetall. *Men arbeiderne hadde ikke stemmerett.*

Dette var den nasjonale kamp — det var unionsstriden som seilte opp i norsk politikk. Det er et annet navn i Bergen som lyser, et navn, som innleder den *sosiale kamp*, som legger grunnen for arbeiderbevegelsen, den politiske og framfor alt den *faglige*. Denne mann var en fremmed, en farenende sven, som brakte sosialismen til Bergen. Det var *Sophus Pihl*. Det var bare én fagforening i Bergen, da han kom hit, og det var typografenes. — Men så kom Phil. Han grunnla arbeideravisen «Arbeidervenner» og stiftet «Den demokratiske Arbeiderforening i Bergen og omegn» (1885). Og så skjøt fagbevegelsen vekst.

Hver 1. mai bekranser vi Sophus Phils grav i Bergen. Fra ham går veien til Folkets Hus. I dag er vi i det nye. — Men det står på det gamles grunn. Det var her arbeiderbevegelsen i vår by samlet sine krefter og gjorde sine framstøt. Her foregikk også de bitre splitselsens kamper, som til slutt førte fram til samlingen, og det store politiske gjennombrudd. Og slik gikk derfor også veien fra *Folkets Hus*, til *Rådhuset* i Bergen. Den lille flokken innenfor dets mure vokste til å bli den største. Og bak den står den mektige organisa-

sjon, fagorganisasjonen og de politiske organer. I kraft av disse — og i overensstemmelse med disse — er hele vårt virke i Rådhuset i Bergen, denne gamle, ærverdige bygning fra 1500-tallet, som også kunne fortelle sin historie.

Skulle jeg uttale et ønske for LO's første representantskapsmøte i Bergen, vil det være dette: Måtte våre fedres idealisme og offervilje som besjelet dem i deres kamp for et bedre samfunn, også fylle oss i vår gjerning for et rikere, et bedre samfunn for oss alle.

Velkommen til Bergen.

Konrad Nordahl: Jeg har sikkert forsamlingen med meg når jeg takker ordføreren for den vakre og gode talen.

P. Mentsen, Landsorganisasjonens nestformann, foretok navneopp-rop. Navnefortegnelsen er tatt inn i slutten av protokollen.

Dagsorden og forretningsorden.

Konrad Nordahl refererte Sekretariatets forslag til dagsorden:

1. Godkjennelse av dagsorden og forretningsorden.
2. Beretning for 1958.
3. Regnskap for 1958.
4. Muntlig beretning for 1959.
5. Ankesak: Ansiennitetsforhold mellom funksjonærer og arbeidere ved A/S Kunstsilkefabrikken, Notodden.
6. Oslo og Bergen faglige samorganisasjoners representasjon i LO's representantskap.
7. Ansettelser av distriktssekretærer.
8. Det faglige ungdomsarbeidet.

Erik Eriksen, Norsk Treindustriarbeiderforbund: Jeg har fått i oppdrag av vårt landsstyre, som hadde møte sist fredag, å ta opp spørsmålet om endring i satsene for diét og tapt arbeidsfortjeneste. Vi har skrevet til LO om saken. Jeg vil spørre om saken kommer til å bli tatt opp.

Konrad Nordahl, Sekretariatet: Vi har tenkt å ta den opp, men ikke akkurat nå.

Dagsordenen ble enstemmig godkjent.

Konrad Nordahl la fram Sekretariatets forslag til forretningsorden:

1. Møtets forhandlinger er ikke offentlige. Meddelelser til pressen skjer bare ved LO's presse- og informasjonskontor.
2. Ingen har rett til å få ordet mer enn 2 ganger i samme sak. Unntatt for innledningsforedraget begrenses taletiden til 10 minutter første og 5 minutter annen gang. Til forretningsordenen gis ordet bare 1 gang

og høyst 1 minutt for hver sak. For øvrig kan det stilles forslag til ytterligere tidsbegrensning og strek med de inntegnede talere.

3. Forslag innleveres skriftlig og undertegnet med vedkommendes navn. Intet nytt forslag kan tas opp etterat det er besluttet satt strek med de inntegnede talere. Forslag som ingen forbindelse har med de på dagsordenen oppsatte saker, kan ikke behandles.
4. Alle vedtak skjer med alminnelig flertall. I tvilstilfelle, eller når 10 representanter forlanger det, foregår avstemningen ved navneoppbøp.
5. I protokollen innføres bare forslagene, avstemningene og de fattede beslutninger, samt oppgave over dem som deltar i debatten. Protokollen leses opp ved hvert møtes begynnelse og for siste møte ved dets avslutning.

Arbeidstiden settes fra kl. 9.30 (første dag kl. 11.00) — kl. 13.00 og fra kl. 15.00 — kl. 18.30.

Konrad Nordahl: Forretningsordenen er den samme som før. Det vil bli enkelte endringer i arbeidstiden. Forutsetningen var at vi skulle ha ettermiddagsmøte i dag og et kort møte i morgen. På grunn av misforståelser som er oppstått, må vi snu litt på dette. Det vil bli sightseeing i dag. Møtet vil vare til ca. kl. 13. Når møtet er ferdig, gir Bergen kommune lunsj i Schjøttstuene. Den begynner kl. 13.30. Turbilene vil stå utenfor kl. 15.30 og sightseeingen blir avsluttet ca. kl. 18 i ettermiddag. Vi må ta dette i dag. I morgen formiddag begynner vi kl. 9 og fortsetter til vi blir ferdig. Blir møtet for langvarig, får vi ta en kort pause. Forretningsordenen er ellers den som vi alltid har hatt.

Forretningsordenen ble enstemmig godkjent.

Beretning og regnskap for 1958.

Konrad Nordahl refererte overskriftene for kapitlene i beretningen for 1958.

Eivind Strømmen, Norsk Hotell- og restaurantarbeiderforbund, ba om ordet til beretningens kapittel om økonomisk-statistisk oversikt for 1958:

På side 51 står det om turisttrafikken: «Turisttrafikken økte noe i 1958. På grunn av opphevingen av passtvangen mellom de nordiske land kan en imidlertid ikke få registrert antallet på utenlandske besøkende på samme måte som i tidligere år.» Jeg vil gjerne nevne at det i 1958 ble registrert 1 291 000 utenlandske turister, en øking på 27 prosent siden 1957. Utlendingene nedla 350 millioner kroner i valuta. Jeg synes disse tallene burde vært med.

Jon Rikvold, administrasjonen: Tidligere har det vært opplysninger av denne art i beretningen, og vi skal prøve å få dem med igjen. Da denne beretningen ble skrevet, forelå ikke opplysningene.

Gunnar Nilsen, Norsk Bekledningsarbeiderforbund, ba om ordet til beretningens kapittel om bransjerådene. Han gjorde oppmerksom på at det var kommet inn et par feil.

Konrad Nordahl: Det vil bli rettet i annet opplag.

Beretningen ble enstemmig godkjent.

Konrad Nordahl: I mappene er det lagt ut en særmelding om «Det norske Arbeiderpartis kandidater og valte representanter ved stortingsvalget 1957». Vi laget en slik oversikt etter valget i 1953, og vi har nå laget en liknende oversikt for 1957. Når vi har tatt opp dette, skyldtes det at vi ønsket å få statistisk belyst i hvor stor utstrekning fagbevegelsens folk gjør seg gjeldende på den politiske front og hvorvidt dette kommer til uttrykk ved nominasjonene. Undersøkelsen gjelder Det norske Arbeiderparti. Vi har ikke foretatt noen undersøkelse for de andre partiene. Jeg har ikke inntrykk av at de andre partiene hadde LO-folk på listene sine.

Det viser seg at tallet på LO-folk som ble nominert av Det norske Arbeiderparti var noe større ved valget i 1957 enn i 1953. Jeg gjør videre oppmerksom på at helt korrekt er ikke framstillingen. Vi må la samorganisasjonene og distriktskontorene innhente opplysningene, og ved stikkprøver har vi funnet enkelte feil, og vi har ikke kunnet rette dem. Men oversikten for 1957 er mer korrekt enn den for 1953. Skal vi fortsette analysene, må det gis absolutt nøyaktige opplysninger om kandidatenes vita i organisasjonslivet. Jeg kan ikke gå nærmere inn på dette. Det er ikke meningen at det skal behandles her.

Jeg vil si som jeg sa etter stortingsvalget i 1953 at fagbevegelsens folk bør gjøre seg sterkere gjeldende på den politiske front enn de har gjort. Det var min appell sist, og det er også min appell denne gangen. Vi kan notere forbedringer siden sist, men forbedringene er ikke store nok. Jeg vil be representantene studere oversikten og eventuelt komme med spørsmål seinere under møtet.

Konrad Nordahl refererte regnskapene.

Torjus Graver, revisjonskontoret, leste revisjonsberetningen. Regnskapene ble enstemmig godkjent.

Diét og tapt arbeidsfortjeneste.

Konrad Nordahl: Vi kommer nå tilbake til den saken som ble nevnte av formannen i Treindustriarbeiderforbundet — spørsmålet

om diétgodtgjørelse og dekning av tapt arbeidsfortjeneste. LO mottok et brev om dette fra Treindustriarbeiderforbundet 19. mai.

Nordahl refererte brevet og fortsatte:

Når det gjelder motiveringen for brevet, vil jeg bemerke: Forbundet følger LO's satser og ber oss endre satsene av hensyn til forbundet. Det ville være galt. Skal vi endre satsene, må det være av hensyn til representantskapets medlemmer og andre som får godtgjørelsen av LO. Vi har vedtatt at tillitsmennenes lønninger skal følge statsregulativet, men vi kan ikke kreve at staten skal endre regulativet av hensyn til LO. Slikt går ikke. De enkelte forbund står fritt om de vil følge LO's satser eller ikke.

Brevet fra Treindustriarbeiderforbundet kom til Bergen med fly i går aftes. Vi har ikke kunnet få behandle det i Sekretariatet. Hvis satsene skal endres med virkning fra dette representantskapsmøte, må vi avgjøre det allerede før middag. På et tillitsmannsmøte i går ble vi enige om å foreslå at nattillegget økes med 5 kroner — fra 20 til 25 kroner og at satsen for tapt arbeidsfortjeneste blir økt fra 45 til 50 kroner.

Erik Eriksen, Norsk Treindustriarbeiderforbund: Når vi har sendt brevet til LO, er det etter henstilling fra et landsstyremøte som vi holdt sist fredag. Vårt landsmøte har vedtatt at vi skal følge LO's satser. Det kan vi ikke endre i perioden. Vi har derfor ikke noen annen måte å gjøre det på enn å ta saken opp her. Jeg har ikke noe å innvende mot det forslaget formannen antydte. Jeg er fornøyd hvis representantskapet går med på det.

Etter forkortelsen av arbeidstiden — med fri annen hver lørdag osv. — er det vanskelig å føre kontroll med oppgavene over tapt arbeidsfortjeneste. Det ville være ønskelig å få klarere regler her, slik at det blir slått fast om det for eksempel skal gis erstatning for innarbeidede fridager.

Konrad Nordahl: Hvordan man skal ordne dette med betalingen, må de enkelte forbund ta opp. Det klages ofte over for mye sentralisering. Her har de enkelte forbund sin fulle frihet. Vi skal ordne de sakene som gjelder representantskapet og LO's møter. Passer ikke våre regler, kan de enkelte forbund lage egne bestemmelser.

Votering:

Tillitsmennenes forslag om økt nattillegg fra 20 til 25 kroner og øking av satsen for tapt arbeidsfortjeneste fra 45 til 50 kroner ble enstemmig vedtatt. Vedtaket ble gitt virkning fra dette representantskapsmøtet.

Valg til Landsorganisasjonens representantskap.

Sekreariatets innstilling:

I Sekretariatets møte 12. januar 1959 forelå til behandling følgende innstilling:

«Oslo faglige samorganisasjon reiste i skriv av 19. desember 1958 spørsmål om hvorvidt representanten til Landsorganisasjonens representantskap skulle velges for kongressperioden eller om det var anledning til å velge hvert år. Det vises til at Halfdan Wigaard gikk av som formann på årsmøtet i juni i år, og at det senere ikke er valgt noen ny som representant til representantskapsmøtet.

Det framgår ikke av vedtektene for Landsorganisasjonen om representantskapet skal velges for kongressperioden eller ikke. Når det gjelder forbundenes representanter velges disse stort sett av de forbundsvisse landsmøtene, og dette kan selvsagt skje 1 og 2 ganger i en kongressperiode.

En annen sak er de distriktvisse representanter.

På kongressen i 1953 går innstillingen fra Organisasjonskomitéen, når det gjelder omleggingen til lokale faglige samorganisasjoner og distriktskontorer, ut på at distriktene fortsatt skal være representert i LO's representantskap med 1 representant fra hvert fylke som velges i fellesskap av fagforeningene i fylket. For øvrig skal lederen for LO's distriktskontor være til stede på representantskapsmøtet, med forslags- og talerett.

I premissene i komitéens innstilling ved behandlingen av den distriktvisse representasjon står det følgende:

«I de fylker hvor Landsorganisasjonen har distriktskontorer skal valgene ledes av distriktskontoret. I fylker hvor sådanne kontorer ikke er opprettet skal valgene ledes av den fellesorganisasjonen som Sekretariatet bestemmer. Valgene foretas i det år Landsorganisasjonen har kongress og gjelder for kongressperioden.»

Av dette vil det framgå at det her er slått fast at den distriktvisse representasjon skal velges for kongressperioden, og noe annet ville vel være upraktisk. Det er Sekretariatet etter hver kongress som skal påby distriktene å velge representanter til representantskapet og hvor distriktskontorene sørger for avstemningen ute i distriktene. Forbundene velger altså fritt i kongressperioden, mens distriktene er bundet til å velge for hele perioden. Denne praksis kan man vel ikke fravike.

Dog synes det rimelig at der hvor man ikke er avhengig av uravstemning, som f. eks. Oslo og Bergen som er egne fylker og hvor man har representantskap, får man anledning til å velge representantene på representantskapsmøtene eller årsmøtene, uten å være bundet av kongressperioden. Så lenge det ikke er fastslått nærmere i vedtektene hvordan representantene til representantskapet skal velges, må man vel anta at Sekretariatet har anledning til å fastsette nærmere retningslinjer for valgene. Det er selvsagt heller intet i veien for at Sekretariatet kan forelegge saken for representantskapet og få tilslutning til eventuelle retningslinjer.

For å få klare linjer vil en foreslå at Sekretariatet fatter følgende vedtak:

For Oslo og Bergen som er egne fylker og hvor den lokale samorganisasjon har representantskap gis samorganisasjonen adgang til å velge representanter til LO's representantskap på sine årsmøter. Disse valg er ikke bundet til kongressperioden.

Oslo, den 29. desember 1958.»

Sekretariatet gjorde mot en stemme (Emil Torkildsen) følgende vedtak:

«Godkjennes som innstilling til representantskapet.»

Emil Torkildsen, Sekretariatet: Når jeg har dissentert i Sekretariatet, er det ikke fordi jeg er uenig i prinsippet. Men jeg mener det riktige ville være å vente til kongressen og slå fast der at for Oslo og Bergen gjelder en annen ordning enn for de andre distriktsrepresentantene. Det var det rent formelle jeg dissenterter på.

Votering:

Sekretariatets innstilling ble vedtatt mot en stemme (Per Haraldsson, Arbeiderpartiets Presseforbund).

Vedtektsendring.

Alf Andersen, Sekretariatet: Vi har fått en henvendelse fra LO's distriktskontor i Trondheim, datert 8. mai i år. Det gjelder spørsmål om å endre paragraf 2, punkt f i vedtektene for de lokale faglige samorganisasjoner. Henvendelsen skyldes erfaringer som de har gjort i Trondheim.

I paragraf 2, punkt f står det at samorganisasjonen skal «medvirke ved innsamlinger, arrangere 1. mai og i samråd med Landsorganisasjonen planlegge og sette ut i livet tiltak som det blir gjort vedtak om». Vi har ikke hatt anledning til å behandle endringsforslaget i Sekretariatet, men administrasjonen vil foreslå at det i paragraf 2, punkt f blir tilføyd: «og ellers møter av faglig art etter de retningslinjer som er trukket opp av Landsorganisasjonen». Den nye paragraf 2, punkt f kommer da til å lyde: «medvirke ved innsamlinger, arrangere 1. mai og ellers møter av faglig art etter de retningslinjer som er trukket opp av Landsorganisasjonen».

Votering:

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Ansettelse av distriktssekretærer.

Fra Sekretariatet forelå denne innstillingen:

Sekretariatet behandlet i møte 11. mai d. å. ansettelser av distriktssekretærer. Sekretariatet gjorde følgende vedtak:

«1. LO's distriktskontor, Gjøvik.

Det er innkommet 2 søknader.

Vedtak: Sekretariatet innstiller for representantskapet at sekretær Martin Haugen, Gjøvik, ansettes som distriktssekretær ved distriktskontoret i Gjøvik.

2. LO's distriktskontor, Hamar.

Det er innkommet 4 søknader.

Vedtak: 1. Sekretariatet innstiller for representantskapet at Kolbjørn Johansen ansettes som leder av distriktskontoret og A. H. Buflod som sekretær.

2. Sekretariatet har i og med ovennevnte innstilling ikke tatt standpunkt til om det for framtiden skal være 2 tillitsmenn ved distriktskontoret i Hamar. Dette spørsmål tas opp til behandling i 1965.

3. LO's distriktskontor, Porsgrunn.

Det er innkommet 8 søknader.

Vedtak: 1. Sekretariatet innstiller for representantskapet at Harald E. Olsen, Agnes pr. Tønsberg, ansettes som distriktskontorets leder og Thorolf Hanæs, Skien, som sekretær.

2. Sekretariatet har med denne innstilling ikke tatt standpunkt til om det for fremtiden skal være 2 tillitsmenn ved kontoret.

3. Da dette kontoret dekker 2 fylker og med de spesielle forhold som har vært og er til stede, er det nødvendig at én av de to tillitsmenn i tillegg til de øvrige gjøremål spesielt får i oppdrag å ta seg av opplysningsarbeidet. Sekretariatet avgjør etter konferanse med kontorets leder hvem av de to som skal ha denne oppgave.

4. LO's distriktskontor, Bodø.

Det er innkommet 16 søknader.

Vedtak: Sekretariatet innstiller for representantskapet at Odd M. Bakkejord (Norsk Jernbaneforbund), Narvik, ansettes som sekretær ved distriktskontoret.

5. LO's distriktskontor, Kristiansand.

Severin Kristensen, som nå er kontorets leder, slutter etter fylt aldersgrense 1. juli 1959.

Vedtak: Sekretariatet innstiller for representantskapet å gjøre følgende vedtak: Sekretariatet får fullmakt til å ta opp til ny behandling spørsmålet om bemanningen ved LO's distriktskontor Kristiansand og foreta de nødvendige ansettelser etterat stillingene har vært avtert.»

Representantskapets vedtak:

LO's distriktskontor, Gjøvik.

Sekretariatets innstilling ble enstemmig vedtatt.

LO's distriktskontor, Hamar.

Sekretariatets innstilling ble enstemmig vedtatt.

LO's distriktskontor, Porsgrunn.

Ruth Svendsen, Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund: Jeg vil ikke si noe til forkleinselse for Harald E. Olsen, som er innstilt som kontorets leder. Han er en utmerket tillitsmann. Men

jeg synes vi forbigår Thorolf Hanæs, som har vært leder av kontoret i Telemark i mange år. Det kan jeg ikke være med på. Han er vel 60 år og har fire år igjen til han når pensjonsalderen. Han er en veltjent tillitsmann innen fagbevegelsen i Telemark. Jeg skulle gjerne se at de to som blir ansatt ved Porsgrunn-kontoret, blir likestilt. Kontoret dekker to fylker, Vestfold og Telemark, og det skulle gå an å dele arbeidsoppgavene slik at de to tillitsmennene kan stilles likt. Harald E. Olsen er godt kjent i Vestfold, Hanæs kjenner Telemark. Jeg vil foreslå at de to blir ansatt på samme vilkår og at administrasjonen fordeler oppgavene i samråd med disse to. Jeg ser at Sekretariatet ønsker en leder og en sekretær, men det er det jo mulig å komme tilbake til når Hanæs faller for aldersgrensen.

Bjarne Dahlberg, Norsk Baker- og Konditorforbund: Det gjelder den formelle side ved saken. I Sekretariatets innstilling står det at det er innkommet 8 søknader. Representantskapet er ansettelsesmyndighet, og vi skulle da visst hvem de 8 er og hvilke kvalifikasjoner de har. Jeg vil ikke kreve det nå, men i framtiden bør den praksisen bli fulgt.

Alf Andersen, Sekretariatet: Når det gjelder felles distriktskontor for Vestfold og Telemark, har det vært visse vansker. Men kongressen har besluttet at det skal være et felles distriktskontor for de to fylkene, og kongressen har også vedtatt at det skal være en leder ved hvert kontor. Det må nødvendigvis være en som leder kontorets arbeid. Sekretariatet har plasert distriktskontoret i det nye Folkets Hus i Porsgrunn. Det er ikke bestemt at det skal være to ansatte ved kontoret. I framtiden vil man her stå fritt.

Det har vært nødvendig å foreta en personvurdering, men jeg synes det er riktig å meddele at vi har konferert med Hanæs, som er innforstått med innstillingen. Når det gjelder Harald E. Olsen, har han vært TWI-instruktør. Vi vil gjerne nytte den erfaringen han har fått når det nå skal bygges opp et kontor i et nytt distrikt. Dette er grunnlaget for innstillingen. Den innebærer ikke noen nedvurdering av Hanæs.

Konrad Nordahl, Sekretariatet: Vi kan ikke votere over Ruth Svendsens forslag. Det står i vedtektene at det ved hvert distriktskontor skal være en leder. Ruth Svendsen har full anledning til å foreslå at de to skal bytte plass i forhold til innstillingen.

Ruth Svendsen, Handel og Kontor: Når jeg foreslo at de to skulle være likestilt, var det fordi det her dreier seg om to fylker og en tillitsmann fra hvert fylke. Jeg blir nå nødt til å foreslå at vi bytter om disse to personene. Jeg er ikke fornøyd med det heller — av hensyn til Harald E. Olsen. Men jeg ser meg nødt til det slik situasjonen ligger an. Jeg foreslår at Hanæs blir leder av kontoret.

Votering:

Ved alternativ votering mellom Sekretariatets innstilling og Ruth Svendsens forslag ble innstillingen vedtatt mot 18 stemmer.

LO's distriktskontor, Bodø.

Alf Andersen, Sekretariatet, refererte navnene på søkerne. — Det har ikke tidligere vært nyttet den praksis å gi representantskapet oversikt over søkerne. Som regel er disse sakene blitt behandlet slik: Sekretariatet nedsetter en komité, som går gjennom søknadene og legger fram innstilling for Sekretariatet, som igjen legger innstilling fram for representantskapet. Når det gjelder Bodø, har komitéen kommet til at Odd M. Bakkejord peker seg ut. Han har god utdanning og allsidig organisasjonspraksis. Han tilhører Jernbaneforbundet og har en ideell alder, 32 år.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

LO's distriktskontor, Kristiansand.

Konrad Nordahl, Sekretariatet: Vi har en litt vanskelig situasjon på Sørlandet. Den som skulle rykke opp etter Severin Kristensen er Salve Salvesen. Han er stortingsmann. Derfor har vi måttet ansette vikar for ham. Når Severin faller for aldersgrensen, er vi ikke helt klar over hvordan vi skal ordne saken. Vi må konferere nærmere om dette med kameratene der nede. Derfor ber vi om denne fullmakten.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Møtet hevet.

Torsdagens møte tok til kl. 9. Protokollen for den første dags forhandlinger ble lest opp og godkjent.

Muntlig beretning for 1959.

Konrad Nordahl: Vi har behandlet beretningen for 1958. Som dere husker hadde vi et møte i representantskapet i desember, hvor vi behandlet en del viktige saker. I dag skal jeg kanskje kort ajourføre tingene fra desember.

Jeg opplyste på representantskapsmøtet i desember at statsministeren hadde innkalt organisasjonene i nærings- og arbeidslivet til en konferanse om prissituasjonen. Der sluttet det forrige representantskapsmøtet. Etterpå ble det holdt en del møter hos statsministeren — ett før jul og noen i januar. Vi diskuterte der om man

skulle la prisene gå opp, selv om det betydde at de passerte den røde streken, eller om man skulle sette inn subsidier. Det viste seg vanskelig å komme fram til enighet. Næringsorganisasjonene var nærmest av den oppfatning at vi burde sette inn subsidier, det vil si: helst ville de ha reduksjon i omsetningsskatten på matvarer. Fra Regjeringens side ble det sagt at den ikke ville gjeninnføre subsidier hvis det ikke fikk noenlunde almen tilslutning fra organisasjonene.

Det ble også spørsmål om forsøk på å få redusert prisene. Det forelå flere forslag. Det som statsministeren til slutt stilte, gikk ut på at det skulle settes inn subsidier som svarte til to poeng i indeksen på betingelse av at næringslivet reduserte prisene på følgende måte: det private næringsliv skulle gjennomføre reduksjoner som svarte til $\frac{2}{3}$ poeng, bøndernes organisasjoner skulle medvirke til å få indeksen ned med $\frac{1}{3}$ poeng. Landsorganisasjonen — som representant for lønnstakerne — ble anmodet om å utsette en eventuell indeksregulering til indekstallet pr. 15. juni forelå, selv om den røde streken ble passert før den tid.

Fra næringslivets og bøndernes organisasjoner ble det sterkt framhevet at også lønnstakerne måtte gjøre ofre. Det ble antydning at vi burde vente til september eller oktober med indeksregulering. Om indeksen gikk over den røde streken en eller flere ganger før den tid, skulle vi renonsere på kravet om indeksregulering. Bøndernes representanter var særlig iltre. Hovedtalsmannen deres var Bonde-laget formann, Eika, mens Småbrukarlaget var representert ved sin formann, og forslaget fra disse to organisasjonene kjørte hardt inn på vår indekspolitikk. Det kom kanskje enda sterkere fram i Eikas uttalelser, uten at Småbrukarlagets formann tok avstand fra ut-talelsene.

Vi på vår side sa at vi var villige til å drøfte dette i Sekretariatet. Når Sekretariatet gikk med på å utsette et eventuelt indeksoppgjør til indeksen pr. 15. juni forelå, var det for at vi skulle vise en gest vi også. Vi følte oss nokså sikre på at indeksen ikke ville gå over den røde streken. Det har holdt stikk. Pr. 15. april lå den på 162. Vi har ikke tallet for 15. juni ennå, men selv om indeksen vil stige litt, vil den ikke komme opp i 166. Juli-indeksen, som vanligvis er høyest, kan komme opp i 164. Så vil den gå ned igjen. Dette er vanlige sesongmessige svingninger. For så vidt var det lett å gå med på den henstillingen vi fikk.

Det har vært reist spørsmål om lovligheten av Sekretariatets vedtak. Den kan diskuteres. Vi har holdt oss langt ute i sirkelen, men vi har ikke gått utenfor. Det ble først nevnt at vi ikke skulle forlange indeksoppgjør før indeksen nådde 170 poeng. Det sa vi nei til. En slik sak kunne bare medlemmene avgjøre. Hverken

Sekretariatet eller representantskapet kunne gå med på dette. Det ble frafalt. For å få en ordning i stand gikk Sekretariatet med på henstillingen om å utsette et eventuelt indeksoppgjør. Vi mente at dette hadde mer symbolsk verdi. Vi regnet ikke med at det innebar noen realitet. Jeg mener det var riktig å gå med på det, selv om det var på kanten av det lovlige. Av og til må man ta avgjørelser og det ansvaret som følger med dem. Vi forela saken for et felles forbundsstyremøte i Oslo. Det er ikke noen besluttede myndighet, bare en rådgivende forsamling. Det var et overveldende flertall for Sekretariatets standpunkt.

Vi har gjennomført vår del av avtalen. Hvordan har de andre gjennomført sin del? Bøndernes organisasjoner har fått til en pris-reduksjon på $\frac{1}{3}$ poeng ut dette året, men de har tatt dekning av et fond. Bønderne merker ikke noe til reduksjonen. Det er strid om hvem som har betalt inn fondet. Jeg vil anta at det ikke er bønderne. Det er enten staten eller forbrukerne. Bøndernes organisasjoner gikk altså med på Regjeringens forslag uten at medlemmene ble øko-nomisk berørt av reduksjonene.

Handelen har ikke oppfylt sine forpliktelser. De private nærings-organisasjonene sa at de bare kunne henstille til medlemmene om å redusere prisene. Etter de rapportene som foreligger, er pris-reduksjonene ikke kommet opp i $\frac{2}{3}$ poeng. Dermed kan vi si at det løftet vi har gitt, heller ikke gjelder. Vi sa at det var et vilkår at de andre oppfylte sine forpliktelser. Handelen har ikke gjort det. Men det har gått bra likevel.

En ting til: Det foreligger mange krav om prisforhøyelser. De forelå allerede i januar da møtene hos statsministeren ble holdt. Igrunnen var det Norges Kooperative Landsforening som var tals-mann både for den private og den kooperative handel. NKL's repre-sentanter fortalte hvor liten avanse de har. Handelen hadde nettopp hatt en tariffrevisjon, som ga 10 prosent tillegg. Det forelå krav om avanseforhøyelser som ville betydd $1\frac{1}{2}$ poeng i indeksen. Disse avanseforhøyelsene har ikke handelen fått. Kravene ligger der. Jeg skulle tro at det også vil komme krav på grunn av arbeidstids-forkortelsen. Hvis myndighetene går med på disse kravene, rutsjer det ut alt sammen. Forhåpentlig vil ikke myndighetene gå med på kravene.

Det er Regjeringens mening å holde prisindeksen på 163—164 poeng ut dette året. Jeg tror vi skal være glad hvis det kan gjøres. Hvis ikke, kan det gjøre sin nytte at vi viser til våre rettigheter i henhold til tariffavtalen og krever kompensasjon for prisstigningen.

Regjeringen har satt ned noen utvalg. Ett utvalg skal utrede spørsmålet om omlegging av omsetningsskatten. Resultatet av ut-

valgets arbeid vil foreligge til sommeren eller høsten. Dette spørsmålet har vært utredet flere ganger tidligere. LO's representanter har også i tidligere utvalg gått inn for å få vekk eller redusert omsetningsavgiften på matvarer. Det har alltid vært hevdet at det vil støte på tekniske vanskeligheter. Om det kan løses nå, vet jeg ikke. NKL mener at for endel varer kan man godt løse den tekniske side ved saken. Forutsetningen er at staten opprettholder sine inntekter. Det skal jeg ikke komme inn på. Den siden ved saken klarer staten selv.

Et annet utvalg skal — i samsvar med innstillingen fra Paulson-utvalget — utrede spørsmålet om omlegging av prisindeksen, kanskje med innføring av flere indekser. Dette er også en gammel sak. Paulson-utvalget antydte — og statsministeren har også vært inne på det — at det burde opprettes et fast samarbeidsutvalg mellom Regjeringen og organisasjonene.

Vi var innkalt til et møte hos statsministeren den 13. mai. Der møtte representanter for «de seks store» — den mest privatkapitalistiske sektor i næringslivet — og representanter for bøndene, NKL og LO. Statsministeren tok opp spørsmålene om oppmyking av indeksen, koordinering av lønninger og priskrav og om opprettelse av et fast samarbeidsutvalg.

Det siste spørsmålet ble behandlet først. Ordføreren for næringsorganisasjonene var Arbeidsgiverforeningens formann, Østberg. Han sa at på det nåværende tidspunkt kunne ikke næringsorganisasjonene være med på å opprette et fast samarbeidsutvalg. Han hadde en interessant motivering. Han nevnte to årsaker: den innstillingen som foreligger fra bankkomitéen om statsrepresentanter i bankene. (I parentes bemerkt vil dette også ramme Arbeidernes Landsbank, som nå kan vente «kommisarer» i representantskapet.) Den andre årsaken som næringsorganisasjonene nevnte, var at Arbeiderpartiets landsmøte har behandlet sosialiseringsspørsmålet. Det var jo ikke noe særlig revolusjonerende forslag som forelå, men det var nok til at næringsorganisasjonene sa nei. Iallfall ville de vente til Regjeringen har tatt standpunkt til bankkomitéens innstilling og sosialiseringsspørsmålet. Derimot var Østberg villig til å gå med på å opprette et utvalg som skal behandle oppmyking av indeksbestemmelsene og koordinering av pris- og lønnskrav. Til det svarte jeg at hvis vi skulle ha den samme innstilling, måtte vi si nei. Men vi ville ikke innta et så negativt standpunkt. Vi ville være villige til å drøfte spørsmålet, men vi ville ha adgang til å si nei til eventuelle forslag. Det samme sa talsmennene for bøndenes organisasjoner.

Vi har nå fått et brev fra statsministeren. Han anmoder LO om

å oppnevne to representanter i utvalget, som ellers skal bestå av to representanter for NAF, en fra Norges Bondelag og en fra Småbrukarlaget — under forsete av statsråden for pris- og lønnsaker.

Vi har ikke fått behandlet dette i Sekretariatet. Brevet kom etter det siste sekretariatsmøte. Jeg tror ikke det er noe farlig å være med i dette utvalget. Jeg tror ikke det kommer noen vei — hvis ikke det skulle komme fram noe revolusjonerende nytt når det gjelder indeksbestemmelser. Så vidt jeg har fulgt med, er det ikke kommet det. Indeksreguleringen er nokså lik i alle land. Den bygger på de samme prinsipper. Danmark og Hellas har de direkte skattene med på indeksen. Det foreligger ikke noe som tyder på at noe land er kommet fram til bedre indeksmetoder. Vi vet at indeksen har sine feil, men den er så korrekt som vi kan få den med de hjelpemidler som står til rådighet. Vi må selvsagt være villige til å drøfte spørsmålet. I enkelte tariffavtaler i Amerika har de både indeksbestemmelser og regler for lønnstillegg hvis produksjonen øker, men jeg har ikke hørt om regler for lønnsreduksjon hvis produksjonen går ned. Det kan heller ikke vi gå med på.

En annen ting av interesse siden forrige representantskapsmøte, er den forkortelsen av arbeidstiden som har funnet sted. Det har vært nokså mange vanskeligheter i forbindelse med denne saken. Det har vært mye krangel, og vi har fått en arbeidsrettsdom. Vi får vel flere.

Det har sin interesse å se hvordan forkortelsen av arbeidstiden vil virke på produksjonen. Så langt vi har kunnet følge produksjonsindeksen til i dag — det er tidlig ennå — har ikke arbeidstidsforkortelsen ført til reduksjon av produksjonen. Hvilken innflytelse den vil få for prisutviklingen, er det for tidlig å uttale seg om. Det er ennå gått for kort tid, og dertil kommer at priskravene ikke er blitt godtatt av Prisdirektoratet. Vi må vente noen måneder før vi kan si noe mer bestemt om hvordan arbeidstidsforkortelsen vil virke.

Så har vi hatt enkelte kjedelige historier. Det er en viss tendens i vårt land til separatisme — både på den faglige og den politiske fronten. Grupper bryter ut av våre organisasjoner når de tror de kan tjene på det. Det er ikke forholdet til LO som er viktigst, selv om de som bryter ut er medlemmer av LO. De vil ikke akseptere vår organisasjonsoppbygging. Bedriftselektrikerne har søkt om å få danne eget forbund i LO. Det sa vi naturligvis nei til. Vi har hatt historien med Rutebilarbeiderforbundet og rutebilarbeiderkonflikten, som holdt på å bli en ondartet konflikt. Tre ganger var den oppe i Stortinget. Det ble satt fram forslag om lønnsnemnd, men det ble forkastet av Arbeiderpartiet og flertallet innen Høyre.

Når det gjelder rutebilarbeiderkonflikten, har den en gammel

historie. Vi i LO kom bort i den for lenge siden. Vi så for 5—6 år siden hva som ville komme. Vi har sagt hva vi mener til Transportarbeiderforbundet. Vi mente de burde ordne saken selv. Vi ville ikke blande oss bort i den. Selv om den linjen hadde vært fulgt som Mentsen og jeg antydte, er det mulig at situasjonen ville vært den samme, men det kan også tenkes at det ikke ville gått fullt så galt.

Vi har endel henvendelser fra grupper i Transportarbeiderforbundet som ber om å få danne egne forbund. Det har vi måttet si nei til. Men jeg vil poengtere det jeg sa til Bergens Arbeiderblad i går: at forbund som har en rekke atskilte grupper, er nødt til å arbeide mer med de enkelte grupper, slik at de blir tilfredse. Det har vært gjort av en rekke forbund. Transportarbeiderforbundet har nå fått egen sekretær for rutebilsjåførene. Det er inne på den riktige linjen, men det kommer sent.

Det er karakteristisk for situasjonen at disse gruppene får borger-skapets fulle støtte. Vi ble bebreidet i Stortinget at vi har krevd for lave lønninger. Det er første gangen det har skjedd. Den som kom med bebreidelsene, har selv ansatt sjåfører som er dårligere betalt. Men de borgerlige politikerne og den borgerlige pressen blåser under, fordi de håper å slå en bresje i LO's rekke. De håper på en splittelse av det store fellesskapet her i landet.

Vi har en slik historie til. Det er skipstelegrafistene som nå vil lage egen organisasjon, men jeg går ut fra at det vil ordne seg.

Vi har ikke så mange tariffrevisjoner i år. Handel og Kontor skal gi svar en av dagene — og vi har utenriksfarten til høsten. Ellers er det svært få tariffavtaler som løper ut i år.

Det er også enkelte gledelige tegn. Mens vi ser enkelte separatistiske tendenser, har vi på den annen side en tendens til at organisasjoner nå vil godta det organisasjonsskjema som LO vedtok på kongressen i 1923. Det er gledelig at det nå er innledet forhandlinger mellom Jern og Metall og Støperiarbeiderforbundet. De er praktisk talt enige om sammenslutning. Det er begynt en diskusjon om sammenslutning av forbundene i næringsmiddelsektoren. Det er gledelig at representanter for ett av forbundene, som tidligere var mot samling, nå har bedt oss ta et initiativ til samling. Det er eksempel til etterfølgelse.

De separatistiske tendensene er stikk i strid med den økonomiske utvikling. Vi er inne i en periode med konsentrasjon av kreftene. Vi lever i de store enheters tid. Bare store enheter kan i dag hevde seg. De som tror at de kan hevde seg gjennom smågrupper, vil bli skuffet. Jeg vil oppfordre forbundene til en kameratslig og vennskapelig drøfting om en konsentrasjon av kreftene, sluttet Konrad Nordahl.

Kjønig Kjøniksen, Sekretariatet: Siden Nordahl nevnte Transportarbeiderforbundet og Rutebilarbeiderforbundet er det nødvendig for meg å si noen ord. Nordahls uttalelser kan oppfattes på en måte som ikke er korrekt.

Landa-forbundet ble stiftet i 1955. Landa var fiendtlig innstilt overfor LO og fagbevegelsen. Det de den gangen krevde, var selvstendig forbund. Det kunne vi ikke gå med på. Siden har de sagt at de ikke ble hørt, at de ble tilsidesatt. De oppkonstruerer en rekke ting som ikke er riktige. Det de vil i dag, er å ha et eget forbund utenfor LO. Det skal være upolitisk, sier de. De har fått god støtte fra borgerlig hold, både moralsk og økonomisk. Enkelte av medlemmene vil stå i LO, men ledelsen er fiendtlig innstilt overfor LO og fagbevegelsen.

Jeg tror nok at vårt forbund vil mestre situasjonen. Etter det vi kan konstatere, har forholdene nå stabilisert seg. Vi har mistet noen medlemmer — ca. 600 — men ikke på langt nær så mange som det er skreket opp om. Vi har ennå 5000 rutebilarbeidere igjen. Disse folkene skal få en sterkere følelse av at de er en gruppe — så langt det er mulig.

Jens Dahl, Norsk Tolltjenestemannsforbund: Jeg skal ikke komme nærmere inn på dette med indeksreguleringen, men jeg vil si noe om dette med kooperasjonen og prisene. Så vidt jeg forstår var NKL hovedtalsmann mot reduksjon av avanse-satsene. Det synes jeg er uhyggelig. Den virkelige oppgaven for kooperasjonen er å være en regulator på varemarkedet. Vi har hørt tidligere at NKL har sagt at de må legge på brødpriene hvis de skal fortsette å bake brød. Kooperasjonen står hindrende i veien for å holde de prisene vi har. NKL går til og med inn for prisforhøyelser.

Jeg vet ikke om LO har satset endel på kooperasjonen og om det er mulig for Sekretariatet å ta opp til virkelig drøftelse hva vi kan gjøre for å sette NKL på plass. Jeg synes det er nærmest meningsløst at kooperasjonen er en foregangsinstitusjon når det gjelder å heve prisnivået. Jeg henleder Sekretariatets oppmerksomhet på forholdet.

Th. Hanæs, Telemark faglige Samorganisasjon: Jeg vil si noen ord om rutebilarbeiderne. Under konflikten nylig hadde vi det faktisk vondt i Telemark. Det er en ikke uvesentlig del av rutebilarbeiderne som er medlemmer av Landa-forbundet. Under konflikten satte de inn en annonse om streikebryteri. Vi måtte ta til gjemåle. Vi følte oss bundet av Hovedavtalen, men den seks uker lange konflikten var ikke uten ubehageligheter. Landa-forbundet fikk det

samme som Transportarbeiderforbundet, men det er kommet med en protokolltilførsel. Der heter det at når Landa-forbundet har organisert 50 prosent av rutebilsjåførene på et sted, har de rett til å forhandle om overenskomst. I riksmeglingsmannen forslag heter det imidlertid at forslaget gjelder også for busstrafikken i Skien og Porsgrunn. Saken er forelagt Transportarbeiderforbundet, som sier at det holder seg til 50 prosent-satsen. Saken er oversendt LO, som forhandler med Norsk Arbeidsgiverforening. Vi i Telemark er i tvil. Vi venter på løsningen. Jeg er redd for at Landa-forbundet vil få vind i seilene etterat det har fått støtte av borgerskapet. Det vil være av betydning å få klart svar på dette spørsmålet.

Gunvald Hauge, Sekretariatet: Jeg tror ikke det er fornuftig her å diskutere Transportarbeiderforbundet og Rutebilarbeiderforbundet, men jeg tror ikke saken er blitt behandlet på en taktisk klok måte. Vi vet hvordan utglidningen fant sted. Den kunne vært unngått hvis Transportarbeiderforbundet hadde opptrådt mer klokt.

Nordahl nevnte radiotelegrafistene, men de har ikke en gang så mange medlemmer at de kan konstituere et styre. Jeg er sikker på at den nye organisasjonen vil avgå ved døden. Hvis noen vil bryte ut av Sjømannsforbundet, sier vi bare: gå i land! Vi har ikke mer bruk for dere! Det er den eneste måten å ta disse folkene på.

Jeg er enig i at vi bør se nærmere på indeksen, men vi bør være forsiktig med å binde oss. Arbeidsfolk blir alltid skadelidende ved indeksoppgjør.

På Arbeiderpartiets landsmøte sa Nordahl at sjøfolkene ennå ikke hadde fått 45 timers uke. Det nytter ikke å diskutere 45 timers uke hos oss. Vi har fått en ukes ekstra ferie. For øvrig er det ingen som arbeider mer enn 45 timers uke — på grunn av den halve times kaffepause de har hver dag. Vi har fått lønnstillegg som svarer til 17½ prosent, mens svenskene bare har fått 3 prosent tillegg.

Jeg forlangte ordet for å si at vi snakker så mye om internasjonalt samarbeid. Småskipsflåten vår holder på å gå nedenom og hjem. Vi har større bemanning og høyere lønn enn våre konkurrenter. Det er på høy tid at hollenderne, engelskmennene og andre begynner å komme etter. Kommer vi på like fot med konkurrentene våre, kan vi seile ut hvem som helst — også Pan-Lib-Hon-flåten.

Det er på høy tid at vi resonnerer over hvor vi står. Vi bør tenke på å prolongere alle tariffavtaler for to år. Det har ingen hensikt å få en indeksregulering på 2—3 prosent. Prisene stiger 4 prosent når vi får 2 prosent kompensasjon. Jeg anbefaler at vi holder oss stille ett eller to år inntil vi har fått stabilisert økonomien.

Alfred Nilsen, Sekretariatet: Jeg vil komme inn på indeksoppgjøret. Når det oppstår en prekær situasjon, innkaller Regjeringen

organisasjonenes representanter. Det har sikkert mange årsaker. En ting står klart: det markerer organisasjonenes rolle i våre dagers demokratiske samfunn. De forskjellige interesseorganisasjoner innkoporerer i samfunnssystemet, og statsmyndighetene konfererer med dem når de selv er i tvil.

Vi skal ikke forbause oss over at organisasjonens representanter er talsmenn for interessegrupper. Vi må gi andre samme vilkår som vi vil ha selv. Jeg har en følelse av at vi ikke riktig aksepterer tingenes tilstand. De andre har lært av oss. Hvis vi ønsker demokratiske rettigheter, må vi godta at andre har det samme. Det er ikke så rart at Bondelaget og Småbrukarlaget gjør felles front og at handelens og kooperasjonens representanter er enige. De ligger i samme interesseområde. Fagorganisasjonens representanter hevder våre interesser. Her foregår det en tautrekking mellom interessegruppene. Vi skal ikke vente at de andre vil gi avkall på rettigheter og privilegier når vi ikke vil gjøre det.

Jeg tror ikke det er mulig å oppnå mye på frivillighetens vei. Hvis det stilles krav overfor oss — om å gi avkall på lønn etc. — vil vi ikke det. Den samme stilling står de andre i. Det er sagt at handelen ikke har overholdt sitt løfte om prisreduksjoner som svarer til ⅔ poeng, men det sies at vi har oppfylt vår del. Hvilken del? Hvis det skulle trekkes en analogi, måtte vi gi avkall på noe. Det har ikke vært spørsmål om det i det hele tatt. Sammenlikningsgrunnlaget er ikke til stede. Når vi snakker oss imellom, bør vi se realistisk på situasjonen. Ellers fører vi bare hverandre bak lyset.

Er det så rart at NKL står på linje med de private kjøpmennene når det gjelder avanser og priser? Det er ikke spørsmål om velvilje eller ikke, men om håndfaste realiteter. Ingen kan drive uten balanse i regnskapet. Det er realiteten når man drøfter avanseforhøyelser. Jeg synes ikke NKL's holdning er det minste overraskende. Og vi skal huske på: det er ikke bare kjøpmennenes interesser det her er tale om. Bak dem står titusener lønnstakere i handel og omsetning.

P. Mentsen, Sekretariatet: Jeg hadde lyst til å si noe om avanse-satsene, men jeg kan slutte meg til det Nilsen sa. Jeg vil si litt om Landa-forbundet. Jeg tror ikke det Nordahl sa, kan oppfattes som en bebreidelse mot Transportarbeiderforbundet i den nåværende situasjon. Men vi har ikke vært helt på linje tidligere. I 1954, 1955 og 1956 sa LO at de forbundene som hadde spesielle grupper burde ansette egne gruppesekretærer og holde landsomfattende konferanser foran tariffrevisjonene, slik at gruppene fikk inntrykk av at de selv var med på å legge opp oppgjøret. Transportarbeiderforbundets kongress var ikke enig i dette. Det

er ikke sikkert at problemene ville blitt løst etter LO's linje, men problemene ville blitt mindre.

Hanæs nevnte 50-prosent-regelen. Etter min mening betyr den ikke noe. Etter tariffrettslige regler kan to mann slutte seg sammen, kreve tariffavtale og erklære streik. Hanæs nevnte at saken var sendt Transportarbeiderforbundet og LO. Tillitsmennene har diskutert saken inngående. Vi har ikke villet komme med noen uttalelse. Vi vet hvilke rettigheter vi har. Vi har ikke villet provosere fram saker og ting eller komme med uttalelser som motparten kan bruke.

Når det gjelder rutebilarbeiderne, tror jeg vi kommer gjennom bøygen, men ikke uten sår. Transportarbeiderforbundet er nå villig til å satse store beløp. Nå er det ikke nok med landsomfattende konferanser, nå må de være distriktstvis.

Bjarne Dahlberg, Norsk Baker- og Konditorforbund: Jeg er helt enig i Alfred Nilsens belæring når det gjelder kooperasjonen. Når NKL krever høyere priser, er det fordi generalomkostningene stiger. Vi må prøve å ta fatt på problemene fra den riktige siden. Vi opplever uhyggelige tilstander når det gjelder ukontrollerbar utbytting. I Oslo er det nå en rettssak mot en bokholder som har tatt ½ million kroner av kassa uten at noen har merket det. Det foregår en rentplyndring som er grassat. Vi må betale det. I Trondheim må de nå avvikle en kommunal bakerforretning, som de har hatt siden 1917. Der kooperasjonen har slått seg ned, er på de områdene hvor det er minst avanse og de dårligst betalte arbeidere. Gunvald Hauge nevnte at Sjømannsforbundet fikk 17½ prosent tillegg ved forrige tariffoppgjør. Jeg vil si til Hauge: Prøv å følge samme linje i Sekretariatet.

Bernhard Berntsen, Bergen (gjest): Jeg er enig i Nordahls uttalelser om NKL's innsats når det gjelder forhøyelse av prisene. Det forundrer meg ikke når vi kan oppleve det som vi gjorde på NKL's siste kongress, der det ble arbeidet for å ta fra kongressen retten til å velge styre. Det er mange ting som må reformeres for at NKL skal bli en effektiv organisasjon.

Jeg er formann i kooperasjonen her i byen. En av de viktigste oppgaver vi har, er å bygge opp en effektiv kooperasjon. I dag er kooperasjonen utelukkende bygd opp på landsbygda.

Det som fikk meg til å ta ordet, var innlegget fra Dahl, Tolltjenestemennene. Jeg har sjelden hørt en så primitiv framstilling av en sak. Hvis alle tillitsmennene var like kortsynte, må det stå dårlig til med kooperasjonen. Legg merke til det som Nilsen og Dahlberg sa.

Kjernen i saken er at fagbevegelsen — den organisasjonen som omfatter de fleste av landets forbrukere — har forsømt å følge

opp den utviklingen som finner sted. Løsenet er at kooperasjonen får en effektiv omsetning. Jo mer effektiv, jo større anledning til å redusere prisene. Det burde være enhver tillitsmanns plikt å opplyse medlemmene om deres solidariske plikt som forbrukere.

Sverre Enger, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund: Det irriterter meg som aktiv kooperatør å høre Dahls innlegg. Det er ikke mange årene siden kooperasjonen i Oslo ikke hadde 5 øres overskudd på detaljomsetningen. Overskuddet hadde vi på engroshandelen og produksjonen. Funksjonærene skal ha sine lønnstillegg. Bruttoavansen er bare 12 prosent. I samvirkelagene har vi måttet låne penger og rasjonalisere. I de nye boligstrøkene i Oslo har vi fått bra fortjeneste. Der har vi store butikker uten konkurranse fra private kjøpmenn. Men i det gamle Oslo er det ikke mulig å tjene penger. Kooperasjonen er interessert i lave avansesatser, men vi kan ikke drive med underskudd. Hvis Dahl har interesse av det, skal han gjerne få se regnskapene.

Olaf Ingvaldsen, Bergen (gjest): Så lett som Gunvald Hauge løser problemene ombord kan ikke Transportarbeiderforbundet løse problemet med rutebilsjåførene. Vi kan ikke si: Gå i land! Hauge var ikke særlig logisk. Først skryter han av det Sjømannsforbundet har oppnådd, så ber han andre vise resignasjon.

Når det gjelder rutebilsjåførene, forelå det allerede i 1949 tendenser til splittelse. Jeg tror problemet er større enn det er blitt gitt uttrykk for. Rutebilsjåførene har tre arbeidsgivere — stat, kommuner og private. Problemet gjelder derfor ikke bare Transportarbeiderforbundet. Vi må også være klar over at det var sympati for de folkene som var ute i konflikt. Når det ble bevilget penger til Landaforbundets konflikt, er vi ute på en gal vei. Det var det som skjedde. Blant de fagorganiserte var det sympati for de streikende. Det må vi være på vakt mot.

Transportarbeiderforbundets organisasjonsformer kan diskuteres, men det er ikke der kjernen i spørsmålet ligger. Det er lønningene som er det vesentlige. Om vi løser organisasjonsproblemene, men ikke klarer å heve lønningene, vil vi være kommet like langt. Transportarbeiderforbundet er en sammenslutning av en rekke uensartede bransjer. Skulle hver gruppe få sin egen sekretær, ville vi få 13—14 sekretærer. Hvis vi kunne løse problemene ved å la rutebilarbeiderne få sin egen avdeling, ville jeg gå så langt. Men jeg tror ikke det ville løse problemene. Det er bare høyere lønninger som kan løse dem.

Flertallet av medlemmene i Landa-forbundet kommer fra landsbygda. De har ikke samme tilknytning til arbeiderbevegelsen som

folk i byene. Det første vi må gjøre, er å skape ordnede lønnsforhold. Det er der problemet ligger.

Karsten Torkildsen, Sekretariatet: Jeg vil si noen ord om arbeidstidsforkortelsen. Arbeidsgiverforeningen sendte i fjor ut sitt berømte B-sirkulære. Bedriftene fulgte sirkulæret, og opparbeidede fordeler ble øyeblikkelig opphevet. Det har skapt problemer og vanskeligheter. Selv ikke for statsbedrifter har det lyktes å finne fram til en løsning. Når Arbeidstilsynet blir spurt om hvordan loven skal tolkes, svarer det at «tilsynet antar det og antar det». Kan det bli annet enn uro?

LO har tatt opp spørsmålene, særlig de som knytter seg til spisetidene. Sekretariatet har vedtatt å ta en evenuell rettssak som prøvesak. Et utvalg på tre høyesterettsdommere skal avgjøre tvistespørsmål. Det er ikke noen annen vei å gå. Men hele denne striden har skapt mye misnøye. Jeg skulle ønske at Statens Arbeidstilsyn hadde vist mer fasthet i dette spørsmålet.

Klaus Kjelsrud, Sekretariatet: Nordahl stilte et konkret spørsmål som han gjerne ville høre forsamlingens reaksjon på. Det var spørsmålet om LO bør delta i et utvalg som skal drøfte endringer i indeksberegningen. Det spørsmålet må Sekretariatet ta stilling til. Det ville være nyttig om representantskapet ga Sekretariatet en pekepinn om hvordan oppfatningene er. Vi hørte hvordan næringsorganisasjonene stilte seg til tanken om et fast samarbeidsutvalg. Likevel har LO's representanter stilt seg positivt til forslaget om å drøfte indeksen. Jeg er enig i det.

Det har vært atskillig diskusjon om indeksen opp gjennom årene. Det har vært hevdet at indeksen ikke gir et riktig bilde av prisutviklingen. Jeg tror at når spørsmålet blir drøftet og utredet, vil det vise seg at indeksen er mer pålitelig enn folk er tilbøyelig til å regne med.

Til Gunvald Hauge vil jeg bare si dette: Hvis landarbeiderne i fjor hadde fått lønnstillegg som svarer til 17½ prosent — slik sjømannsforbundet fikk det — ville vi også med god samvittighet si til landarbeiderne at nå fikk de ta det med ro. Men når vi bare fikk 3½ prosent, har jeg litt vanskelig for å akseptere en slik linje.

Arthur J. Olsen, Vestfold faglige Samorganisasjon: Landa-forbundet har plaget oss en del i Vestfold, men vi har også plaget Landa-forbundet. Når vi først kom i gang med en motaksjon, gikk det ikke verst. Vi har nå fått stabilisert forholdene.

Det er sjelden noen lønnsinntakergupper har fått gjort oppmerksom på at den er så dårlig betalt. Men rutebilsjåførene tjener bedre enn mange andre, for eksempel hermetikkarbeiderne.

Når Sekretariatet vedtar saker av stor betydning, får vi gjerne vite det gjennom et kort avisreferat eller sirkulære. Jeg tenker blant annet på vedtaket om indeksbestemmelsene i januar. Om dette ble det ført mye agitasjon i fagforeningene fra elementer vi kjenner godt, og resultatet ble mange protester. Hva er årsaken til at de får medlemmene med? Forbundene og hovedorganisasjonen har et stort ansvar når det gjelder opplysning blant tillitsmennene og medlemmene. Store vedtak må også følges av stor opplysningsvirksomhet. Det er absolutt nødvendig om medlemmene skal forstå vedtakene.

Marius Trana, Sekretariatet: Jeg tror ikke det er riktig det Hauge sier om at organisasjonsproblemene kan løses hvis vi bare sier: Gå i land! Det er blitt en belastning for oss dette at enkelte grupper bryter ut. Vi må konstatere fakta og prøve å hindre fortsatt utglidning. Jeg er enig i det Ingvaldsen sa om sjåførene. Det er riktig nok så at de ligger høyere enn andre lavtlønnsgrupper, men man må også ta i betraktning arbeidets art.

LO bør ta et initiativ når det gjelder å få kalt sammen alle forbund som organiserer sjåførere. Vi bør prøve å utarbeide retningslinjer for bedre lønns- og arbeidsvilkår. Et slikt initiativ kan kanskje demme opp for utbrytertendensene. Omkring 600 mann har brutt ut av Transportarbeiderforbundet. Det er 600 for mye. Vi må ta dette som et alvorlig problem og prøve å legge opp noe som kan redde oss ut av situasjonen.

Alf Olsen, LO's distriktskontor i Troms: Jeg vil understreke det samme som Trana sa. Kjøniksen sa at dette med Landa-forbundet har stabilisert seg. Det tror jeg ikke på. Jeg synes Transportarbeiderforbundet har handlet noe langsomt her. Landa-forbundet har nå en agitator i Nord-Norge. Hans agitasjon har falt i god jord. Han sier at når Landa-forbundet har fått samlet rutebilarbeiderne, vil de komme inn i LO ved sin egen tyngde. Hvis folkene var opplyste, ville slik agitasjon ikke gå. Vi må drive et kraftig motagitasjonsarbeid. Vi må gi faktiske opplysninger. Det må også komme i stand et samarbeid mellom de forbundene som har rutebilarbeidere. Kommuneforbundets sjåfører tjener 1800 kroner mer enn Transportarbeiderforbundets. Slike ting er vanskelig for folkene å forstå.

Jeg synes Hauge skrøt lite grann. Skipstelegrafistene er en større gruppe enn han ga uttrykk for. Jeg har talt med telegrafister som forteller at det blir drevet en stor agitasjon blant dem om å danne en egen organisasjon. Jeg tror Hauge bør se på problemene. Det er for sent å snyte seg når nesen er borte.

Jens Dahl, Norsk Tolltjenestemannsforbund: Jeg har fått nokså mange svar på det jeg sa. Jeg vil gjøre oppmerksom på at jeg er også

medlem av kooperasjonen. Jeg er enig i mye av det Alfred Nilsen sa, men jeg vil tilføye at vi har gitt avkall på en god del av det vi har krav på når det gjelder kompensasjon for prisstigningen. Innlegget mitt gikk ut på at LO bør se på spørsmålet om kooperasjonen. Vi skal ikke glemme at kooperasjonen er kommet til verden fordi de private handelsfolkene tok for høye avansesatser.

Per Haraldsson, Arbeiderpartiets Presseforbund: Av uttalelser som er falt her, får en inntrykk av at avanseforhøyelser er nødvendig for at handelen skal holde hodet over vannet. Vi har ikke fått den rasjonalisering av varehandelen som det er blitt snakket om i mange år. Nordahl sa at vi lever i de store enheters tid. Jeg har ikke inntrykk av det når det gjelder varehandelen.

Hovedmotivet for oss alle er økt fortjeneste og økt levestandard. Men det er ikke alle virksomheter som har økt fortjeneste som formål. Kooperasjonen ville stått sterkt i folks bevissthet hvis den uten reservasjoner hadde erklært seg villig til å ta den prisreduksjon det var spørsmål om. Den valte en snever linje og solidarisererte seg med det private næringsliv. Det var en skuffelse.

Det er blitt sagt at LO ikke har gitt avkall på noe. Men indeksoppgjøret i fjor ga på langt nær full kompensasjon. Når subsidiene først skulle økes igjen, hadde det vært bedre å holde subsidiene på samme nivå i hele fjor. Da ville vi unngått endel problemer som vi nå ble stilt overfor.

Einar Strand, Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund: Det har ikke vært nevnt noe her om bedriftspensjoneringen. Innen neste år skal det være klar en innstilling fra forhandlingene mellom LO og NAF. Representantskapets medlemmer vil gjerne vite hvordan det har gått med forhandlingene. Jeg har tidligere hevdet at pensjonsordningene bør administreres av fagforbundene. Det går jeg fremdeles inn for. Hvis dette er lansert, vil jeg gjerne høre hvilke argumenter motparten har brukt.

Når det gjelder utvalget som skal se på indeksen, synes jeg vi bør se på spørsmålet om å sammenholde den med produksjonsutviklingen. Nå er det ofte stor produksjonsøkning uten at reallønnen stiger.

Jeg er glad for at Sekretariatets medlemmer har tatt til gjenmæle mot Gunvald Hages innlegg. Hvis Hauge tenker seg om, bør han heller takke representantskapet for at Sjømannsforbundet har fått adgang til å opptre på egen hånd.

Bendik Øyan, Norsk Sjømannsforbund: I Sjømannsforbundet er vi takknemlige for at vi har fått med de fleste gruppene til sjøs. Telegrafistene er det såkalte intellektuelle innslaget. Hvis de skulle klare å bryte ut, vil det ikke være noe galt skjedd. Det er bedre

å ha dem utenfor enn innenfor hvis de lager bråk. Vi skal ikke undervurdere telegrafistene heller. De korresponderer over radioen om organisasjonsproblemene. Når vi tidligere har kunnet slå ned på tendenser til dannelse av gule organisasjoner, er det fordi vi har vært så heldige at det er skabbhalsen som har tatt seg av disse organisasjonene. Det gjaldt stuertorganisasjonen i Tønsberg. Heller ikke han som prøver å danne en egen telegrafistorganisasjon, er noe godt papir. Telegrafistene kommer fra borgerlige hjem og er borgerlige i sin innstilling — som intellektuelle ofte er. Jeg tror ikke det vil skade om endel av dem forsvinner. Jeg er ikke optimist — iallfall ikke så mye som Gunvald Hauge, men jeg tror ikke han mente det han sa.

Kjønrik Kjøniksen, Sekretariatet: Situasjonen for Transportarbeiderforbundet er alvorlig. Vi skal ikke undervurdere den. Og den er smittsom. Det forbauser meg at representanter for andre forbund uttaler seg som de gjør. Det er ikke bare misnøye med Transportarbeiderforbundet det her dreier seg om. Misnøyen henger sammen med den politiske innstillingen hos denne gruppen. De er fiendtlig innstilt overfor fagbevegelsen.

Jeg er enig i at lønningene burde vært høyere. De burde vært hevet for lengst. Våre folk har vært for lønnsnemnd fem ganger på rad. De har ikke fått den sympati og støtte som Landa-folkene har fått fra Brommeland, Berte Rognerud og andre. Hadde vi fått større hjelp fra fagbevegelsens side, ville situasjonen vært annerledes. Har de ved distriktskontorene gjort nok?

Det er mulig at det kan være en viss grunn til kritikk mot Transportarbeiderforbundet for det vi gjorde på et tidligere tidspunkt. Det er lett etter at vi har sett utviklingen. Vi vil prøve å trekke lærdommer av diskusjonen her. Vi skal ikke spare på pengene når det gjelder opplysningsarbeid, men bruke det som må til.

Konrad Nordahl, Sekretariatet: Gunvald Hauge holdt en svær tale her — og så gikk han. Han har ikke fått høre svarene. Også jeg er nødt til å si noen ord til ham. Det er riktig at jeg på Arbeiderpartiets landsmøte nevnte at sjøfolkene ikke har fått den forkortelsen av arbeidstiden som andre fikk fra 1. mars i år, og jeg sa at vi måtte hjelpe dem i neste omgang. De har fått en ukes ferie i tillegg. Det svarer til $\frac{1}{3}$ av den arbeidstidsforkortelsen andre fikk. Nå sier Gunvald Hauge at sjøfolkene allerede har 45-timersuke. Det var Sjømannsforbundets folk som spurte om ikke de skulle få kortere arbeidstid. Hvis Sjømannsforbundets ledelse ikke vil ha arbeidstidsforkortelse, trekker jeg mine ord tilbake. Men det kan jo tenkes at når Hauge får tenkt seg om, vil han snu på flisa.

Jeg mener det vil være på sin plass om det blir holdt en konferanse mellom de forbundene som organiserer bussjåførere. Arbeidsforholdene er nokså forskjellige. Jeg er enig i at det blir holdt en slik konferanse.

Forhandlingene om bedriftspensjonering har stått endel i stampe, fordi Arbeidsgiverforeningens hovedforhandler, Kleppe, har ligget på sykehus. Forhandlingene begynner igjen i neste uke. Jeg tror ikke vi skal vært altfor optimistiske når det gjelder mulighetene for en ordning som vi kan godta. Klarer vi ikke å få til en akseptabel ordning, må vi reise saken som politisk sak ved neste Stortingsvalg.

Ankesak:

Ansiennitetsforhold mellom funksjonærer og arbeidere ved A/S Kunstsilkefabrikken, Notodden.

Fra Sekretariatet forelå denne innstillingen:

I Sekretariatets møte 12. mai 1958 forelå følgende sak til behandling:

«Ansiennitetsforhold mellom funksjonærer og arbeidere ved samme bedrift.

Fra Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer fikk Landsorganisasjonen 27. januar 1958 en henvendelse om en tvist som er oppstått med Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund angående ansiennitetsforholdene for arbeidsledere ved A/S Kunstsilkefabrikken på Notodden. Tvisten var oppstått som følge av driftsinnskrenkninger.

I Sekretariatets møte 17. mars ble det oppnevnt et utvalg bestående av Alf Andersen, Marius Trana og Kaare Pehrson, som fikk i oppdrag å utrede spørsmålet om eventuelle generelle retningslinjer når det gjelder oppsigelse som følge av innskrenkninger og hvordan man skulle forholde seg med hensyn til arbeidsledernes eventuelle tilbakeføring til manuelt arbeid.

Komiteén har hatt flere møter og drøftet spørsmålet og vil anføre:

Ved A/S Kunstsilkefabrikken på Notodden var der ansatt mellom 300 og 400 arbeidstakere. Hvor mange arbeidsledere har det ikke vært mulig å bringe på det rene. Det ble imidlertid ved årsskiftet foretatt sterke innskrenkninger og oppsagt 130 arbeidere. Dette fikk selvsagt også følge for arbeidslederne, hvor en rekke måtte forlate sin arbeidsledende stilling. Bl. a. var det 7 arbeidsledere eller avdelingsledere tilsluttet Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer som ble berørt. Ved de forhandlinger som pågikk på bedriften i forbindelse med innskrenkninger og overflyttinger har fagforeningen ved bedriften måttet bøye seg for bedriftens disposisjoner som gikk ut på at nevnte arbeidsledere ble tilbakeført til manuelt arbeid ved bedriften. Dette hadde til følge at nevnte arbeidsledere skjøv ut tilsvarende antall vanlige arbeidstakere. Denne disposisjon var foranledningen til at det ble holdt et møte mellom Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer og Norsk Industriarbeiderforbund 23. januar.

NFATF's representanter hevdet at det som var skjedd på Kunstsilkefabrikken måtte være riktig, da disse funksjonærer burde beholde sin ansiennitet,

således at den samlede tjenestetid ved bedriften måtte være det avgjørende.

I motsetning hertil hevdet Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund at de arbeidere som i dette tilfelle var rykket opp fra manuelle arbeidere til arbeidsledere og som hadde fått kontrakt med bedriften om høyere lønn og lengre oppsigelsestid, måtte få sin ansiennitet beregnet fra det tidspunkt da vedkommende arbeider var blitt forfremmet til arbeidsleder, med andre ord at det var ansienniteten innenfor arbeidsledergruppen som måtte være det avgjørende og at de ikke kunne påberope seg den samlede ansiennitet fra sin tiltredelse ved bedriften. Forbundet fant det uriktig og lite tilfredsstillende at en arbeidsleder med de fordeler som følger med en slik stilling ved en driftsinnskrenkning skulle rykke tilbake til sin tidligere stilling og dermed fortrenge de timebetalte arbeidere.

Det er tydelig at man her er inne på et meget ømtålig område, og det vil vel bli vanskelig å kunne trekke opp generelle retningslinjer som kan gjelde i alle forhold og ved hvilken som helst bedrift. Så vidt komiteén har brakt i erfaring er det første gang dette spørsmål har meldt seg etterat Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer ble opprettet i 1951. Selve opprettelsen av forbundet og arbeidsledernes opptakelse i Landsorganisasjonen må jo forutsettes å ha den bakgrunn at fagbevegelsen har all interesse av at disse er fagorganisert innenfor Landsorganisasjonen. De er derved opptatt i fellesskapet og man kan vanskelig stille dem i en særstilling ved kategorisk å hevde at de bare skal ha sin ansiennitet beregnet fra den tid de har vært arbeidsledere.

Ansiennitetsprinsippet har vært praktisert på forskjellig måte der hvor man har hatt ansiennitetsbestemmelser. Ved industrielle bedrifter fulgte man stort sett før krigen den linje at ved eventuelle innskrenkninger måtte hver enkelt ta sjansen i den avdeling man for øyeblikket befant seg. Dette var hovedretningslinjene, men de var ikke alltid gjennomførbare. Man måtte også her i mange tilfelle se individuelt på de enkelte tilfelle. Ved Norges Statsbaner fikk man i 1938 fastsatt retningslinjer for beregning av ansienniteten for personalet. Det er i disse retningslinjer fastslått gjennomgående ansiennitet fra vedkommendes tiltredelse ved jernbanen og denne ansiennitet følger vedkommende uansett stilling ved bedriften.

Med den utvikling som er skjedd etter krigen er arbeidslederne i større utstrekning enn noen gang før rekruttert fra den enkelte bedrifts egen arbeidsstokk. Den tekniske og driftsmessige utvikling og spesialisering har tilskyndet en slik utvikling samtidig som bedriftslederne har fått øynene opp for at det ligger en stimulans i dette at dyktige arbeidere kan se fram til avansement i bedriften. Den direkte fordel bedriften har av arbeidsledere som kjenner bedriften og bedriftens produksjon har selvfølgelig også vært et avgjørende moment. Fagbevegelsen har jo i mange år selv søkt å framskynde en slik utvikling og ofte kritisert bedriftene for at de tok arbeidsledere utenfra i stedet for å gi sine egne arbeidere sjansen.

Dette er også tilfelle ved Kunstsilkefabrikken på Notodden. Det er opplyst til komiteén at fagforeningen ved bedriften har stimulert arbeiderne til å dyktiggjøre seg for dermed å kunne overta ledende stillinger, og den har også påvirket bedriften til å følge en slik linje. Dette er da også skjedd i stor utstrekning.

Komiteén har drøftet inngående disse forhold og de problemer som kan oppstå ved liknende innskrenkninger. Den er av den oppfatning at det nok kan bli vanskelig, for ikke å si umulig, å trekke opp bestemte retningslinjer som kan brukes i alle tilfelle. Komiteén må imidlertid si seg enig i at når fagbevegelsen har akseptert arbeidslederne som medlemmer

med eget forbund og dessuten har stimulert arbeiderne til å dyktiggjøre seg for opprykking til arbeidsledere, kan man ikke samtidig avskjære dem adgang til å beregne sin ansiennitet også for den tid de utførte manuelt arbeid.

Komitéen mener derfor at det bør søkes fastlagt bestemte hovedregler som kan være retningsgivende ved behandling av ansiennitetssaker. Det må imidlertid klart presiseres at det skal være adgang til individuell behandling av de enkelte tilfelle. Etter komitéens mening synes det riktig å innføre som en hovedregel at ansienniteten skal beregnes fra det øyeblikk vedkommende ble ansatt ved bedriften. Komitéen er klar over at man bør være svært forsiktig med måten en slik hovedregel skal praktiseres på.

Man er klar over at en slik hovedregel også måtte få virkning for de arbeidsledere som ikke står tilsluttet Landsorganisasjonen. Komitéen mener at det for tiden ville være umulig å praktisere at arbeidsledere som står utenfor LO ved eventuelle innskrenkninger skulle forskyve manuelle arbeidere med lang ansiennitet. Bare av den grunn er det betenkelig å trekke opp generelle retningslinjer som låses fast og skal følges i hvert enkelt tilfelle. Komitéen er derfor kommet fram til at man som hovedprinsipp bør følge den linje som er anført foran, at arbeidsledere som er tilsluttet Landsorganisasjonen får beregnet ansiennitet også for den tid de var manuelle arbeidere.

Komitéen unnlater ikke å peke på et konkret tilfelle som den har fått kjennskap til ved henvendelse til Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer. Det oppsto en tvistesak mellom dette forbund og Norsk Transportarbeiderforbund av liknende karakter som ved Kunstsilkefabrikken på Notodden. Denne tvist oppsto i Kristiansund.

Vedkommende person hadde sammenhengende medlemskap i Transportarbeiderforbundet fra 1932. Han rykket i 1954 opp som formann og gikk da inn i NFATF. Våren 1957 ble han imidlertid tilbakeført til sin gamle stilling på grunn av en omlegging i bedriften. Fagforeningen på stedet inntok det standpunkt at vedkommende formann måtte stilles sist på ansiennitetslisten, og måtte dermed slutte først når innskrenkninger ble gjennomført. Ved henvendelse til Transportarbeiderforbundet fikk imidlertid NFATF medhold i sitt standpunkt at nevnte formanns ansiennitet skulle beregnes fra den tid han ble tilsatt i firmaet. Han ble således tilbakeført til Transportarbeiderforbundet.

Komitéen er kommet til det resultat at man bør søke å følge hovedprinsippet i etterfølgende konklusjon, dog således at det kan fravikes hvor forholdene måtte tilsi det:

1. Arbeidsledere som er rykket opp fra manuelt arbeid til arbeidsledende stilling bør få sin ansiennitet beregnet fra ansettelsen i bedriften.
2. Ved eventuell innskrenkning bør derfor arbeidslederne ikke avskjæres adgangen til å gå tilbake til manuelt arbeid når deres ansiennitet sammenlagt tilsier det.
3. Arbeidslederne kan dog ikke kreve å gå tilbake til den stilling de forlot før forfremmelsen eller til bestemte stillinger i bedriften.

Oslo, den 25. april 1958.

Alf Andersen. Marius Trana. Kaare Pehrson.»

Sekretariatet sluttet seg mot én stemme (Karsten Torkildsen) til komitéens innstilling.

Karsten Torkildsen satte fram følgende forslag:

«Formenn må ta konsekvensen av innskrenkninger ved bedriften innenfor sin gruppe.»

Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund har i skriv av 30. juni 1958 og 1. desember 1958 anket saka inn for representantskapet til avgjørelse.

Karsten Torkildsen, Sekretariatet: Denne saken har stor prinsipiell betydning. Jeg skal holde meg til den prinsipielle siden og til det eksemplet vi har i dette tilfelle: Kunstsilkefabrikken på Notodden hadde vanskeligheter med avsetningen. Den måtte si opp 130 av 400 arbeidere. Det rammet også endel funksjonærer, derav 7 formenn. De var tidligere blitt rekruttert fra arbeidernes rekke. De påberopte seg sammenhengende ansiennitet. En arbeider med 8 års ansiennitet måtte således vike for en formann som hadde 5 år som arbeider og 5 år som formann. Mange av arbeiderne hadde gått inn i det gule forbundet da de ble arbeidsledere. Er det mulig å håndtere dette slik at vi kan følge en linje for de arbeidsledere som står i LO og en annen linje for dem som står i det gule forbundet? Kan det være mulig for LO å godta at en formann sier til arbeideren: Du må gå, jeg skal overta jobben din. Jeg tror arbeiderne vil svare: Har du tatt jobben som formann, må du ta følgen av innskrenkninger for din gruppe. En som er blitt arbeidsleder, får være arbeidsleder.

Jeg tar opp det forslaget som er nevnt i innstillingen fra Sekretariatet.

Alf Andersen, Sekretariatet: Jeg er enig med Karsten Torkildsen i at dette er ømtålelige spørsmål og vanskelige spørsmål å løse. Ansiennitetsproblemene er vanskelige nok i seg selv. Før krigen ble ansienniteten regnet avdelingsvis. Spørsmålet nå er: Skal arbeidslederne som gruppe settes ut av bildet når det gjelder ansiennitetsforholdene?

Til å begynne med hadde jeg samme oppfatning som Karsten Torkildsen. Sekretariatet satte ned en tremannskomite, som analyserte hele problemkomplekset. Komitéen fikk mandat til å trekke opp generelle retningslinjer. Det har ikke komitéen kunnet gjøre. Vi har bare avgitt innstilling om det aktuelle tilfellet på Kunstsilkefabrikken.

To ting har vært avgjørende for komitéen: Arbeidslederne er innkorporert i fellesskapet. De har sitt eget forbund i LO. Vi er nødt til å ta konsekvensen av det. Ved denne bedriften ble arbeidslederne rekruttert blant de manuelle arbeidstakerne, og fagforeningen på

stedet har animert bedriften til å følge denne linjen. Vi må ta konsekvensen av disse to tingene. Hvordan vi skal forholde oss når det gjelder arbeidsledere som står utenfor LO får vi se på når problemet melder seg. Her gjelder det en tvist mellom to forbund i LO.

Fritz Hannestad, Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer: Jeg har tidligere sluttet meg til komitéens innstilling og skal nøye meg med å si noen få ord.

Vi har hittil etter krigen hatt full sysselsetting. Spørsmålet om ansiennitetsberegning ved innskrenkninger har ikke foreligget. Vår organisasjon tok i midlertid allerede i 1952 spørsmålet opp. Vi trakk opp vår linje. Det er stort sett den samme som innstillingen fra Sekretariatet bygger på. Det er den samlede ansiennitet som må være utslagsgivende. Vi har tidligere bare hatt et slikt tilfelle. Det gjaldt en tvist mellom vårt forbund og Transportarbeiderforbundet. Den gangen erklærte Transportarbeiderforbundet seg enig i at det er den samlede ansiennitet som må være avgjørende.

Hvis vi skulle følge den linjen som Kjemisk hevder, ville vi oppleve mange merkelige ting. En arbeider som rykker opp som arbeidsleder etter 20 år som arbeider, er arbeidsleder i to år og går tilbake som arbeider, vil da ikke ha noen ansiennitet i det hele tatt.

Vi kan ikke gjøre vedtak som virker diskriminerende. Vi må gi de nye gruppene de samme rettigheter som andre har. Det kunne for øvrig sies mye om denne saken, men innstillingen er så god at jeg slutter meg til den.

Mathias Heggstad, Norsk Lokomotivmannsforbund: Når fagorganisasjonen animerer arbeiderne til å utdanne seg som arbeidsledere, kan jeg ikke forstå den innstillingen Karsten Torkildsen gir uttrykk for. En mann som har arbeidet 15—20 år ved en bedrift og dyktiggjort seg til formann, ville da bli nødt til å gå på gata til fordel for en mann som nettopp har begynt. Vi ville komme opp i hårreisende forhold hvis Karsten Torkildsens linje ble fulgt.

Votering:

Ved alternativ votering mellom Sekretariatets innstilling og Karsten Torkildsens forslag ble innstillingen vedtatt mot 12 stemmer.

Det faglige ungdomsarbeid.

Thorleif Andresen, Sekretariatet: Har vi innen den politiske og faglige bevegelsen et ungdomsproblem? Jeg tror vi hurtig kan bli enige om at spørsmålet må besvares med ja. Hva skal vi gjøre for å møte problemet? Vi kan ikke her skille mellom den faglige og politiske arbeiderbevegelsen.

Problemet ble første gang reist for Sekretariatet i form av en henvendelse fra Arbeidernes Ungdomsfylking som ba om bevilgning til en vervekampanje blant ungdommen. Hvis ikke vi tar hånd om ungdommen, vil den faglige og politiske bevegelsen om 10—15 år ha tillitsmenn som ikke har det nødvendige skoleringsgrunnlag. Slik så vi problemet. Da vi fikk henvendelsen fra AUF, spurte vi: Hva skal dere bruke pengene til?

AUF hadde 20 119 betalende medlemmer i 1946 og 6000 betalende medlemmer i 1958. Det viser hvor alvorlig problemet er. Vi har behandlet spørsmålet i samarbeid med AUF og Arbeidernes Opplysningsforbund. Et utvalg har i fem punkter trukket opp retningslinjer for hvordan ungdomsarbeidet bør drives. Utvalget består av representanter for LO, AUF og AOF. På det sentrale plan kan ikke ungdomsutvalget utføre mirakler, men i nøye samarbeid med forbundene kan vi legge opp arbeidet og skaffe de nødvendige midler.

AUF's avis, *Fritt Slag*, er inne i en akutt krise. Den holdt på å gå inn. Det ville ikke være ønskelig midt oppe i det arbeidet vi skal drive. Vi har ikke klart å løse spørsmålet om en ungdomsavis. Saken har vært drøftet i Sekretariatet, som stilte 50 000 kroner til disposisjon. AUF har lagt opp en økonomisk plan for tre år. Den forutsetter tilskudd fra LO på 50 000 kroner hvert år og dessuten tilskudd fra forbundene. Hvis vi ikke i løpet av en treårsperiode klarer å mestre problemet, må vi si at vi ikke klarer å løse ungdomsproblemene, fordi ungdommen nå er annerledes enn før.

Vi innkalte forbundene til et møte. Det gjaldt ikke bare pengene, men også det nødvendige administrative samarbeid. Det møtte representanter for 13 av LO's 45 forbund. Men vi ga ikke opp. Vi sendte et rundskriv til forbundene og ba om at vi måtte få 20 eller 25 minutter på landsstyremøte eller landsmøtet til å legge problemene fram. Vi har fått positive svar fra 9 forbund. Lykkelig de forbundene som ikke har ungdomsproblemer! Det er bare det at jeg tror ikke noe på det. Enkelte forbund gjør et godt ungdomsarbeid. Jeg vet om at Jern og Metall og Handel og Kontor driver et planmessig arbeid blant ungdommen for å utdanne tillitsmenn.

Når vi ikke har nådd fram på det øverste plan, må det være fordi den nødvendige interesse ikke er til stede. Jeg er ikke så blåøyd at jeg tror at det jeg selv stiller med er det viktigste. Men jeg overdriver ikke når jeg sier at det er en viss fare til stede hvis vi ikke tar fatt.

Vi har lagt opp konferanser lokalt og har vært ute på praktisk talt alle store sentra. Og når vi har kommet ut, har vi oppdaget at det er sterk interesse til stede. Vi har hatt mye glede av disse konferansene. Vi har merket en sterk vilje til å ta fatt. Vi har sagt at de

må vente litt. Vi kommer tilbake til høsten når vi har fått planlagt vinterens arbeid.

Vi har tenkt å bruke endel av midlene til en sommerleir. Vi har sendt ut innbydelser. Vi håper fagforeningene i sterk grad vil medvirke til å la ungdommen komme inn til ungdomsleiren. Vi vil også gå i gang med endel lynkurs.

Dette er opplegget. Hvis ikke forbundene hjelper til økonomisk, vil dette ungdomsutvalget få samme skjebne som utvalget av 1948. Vi kan ikke stoppe med å velge lokale ungdomsutvalg. Vi må også gi dem de nødvendige instrumenter. Jeg håper at representantene for distriktene vil hjelpe oss når vi kommer igjen til høsten.

Ordsiftet.

Tor Aspengren, Sekretariatet: Vi i Jern og Metall ba om å få denne saken opp i representantskapet, fordi vi hadde hørt at ungdomsutvalget ikke har møtt den forståelse det har krav på. Vi er glade for at det faglige ungdomsutvalget ble nedsatt. Men det har fått en noe skuffende tilslutning. Det er gledelig at utvalget likevel har lagt opp en rekke arrangementer. Ungdomsleiren bør bli et årlig arrangement, og forbundenes tillitsmenn bør ta turen til Utøya og søke kontakt med sine medlemmer blant ungdommen der.

Det er selvsagt viktig dette med en ungdomsavis. Ungdomsproblemene vokser år for år. I 1961 kommer de største kullene av 15-åringer inn i arbeidslivet. Vi må søke kontakt med ungdommene før de kommer til arbeidsplassene. Hvis vi tar kontakt med dem i skoledagene, vil det bli lettere siden. I 1954—55 var det vel 5000 søkere til yrkesskolene og 3200 ble opptatt. I 1958—59 var det 9100 søkere og 4700 ble tatt opp. Jeg vil henstille til forbundene å se på disse spørsmålene.

Olav Bruvik, Sekretariatet: Jeg vil gjerne gi komitéen honnør for det opplegget den har gjort. Jeg skulle gjerne sett at den hadde hatt mulighet for å trenge dypere ned i problemene.

Det er ikke så lenge siden arbeiderbevegelsens folk var utestengt fra vesentlige samfunnsgoder. Vi hadde en hær av folk som kunne gi oss rekruttering i arbeiderbevegelsens gjennombruddsår. Det er ikke ungdommen som har endret seg, men samfunnsforholdene. Ungdommen har i dag store muligheter, en posisjon som gjør at den ikke føler den samme nære tilknytning til arbeiderbevegelsen som ungdommen i gjennombruddsårene.

Rekrutteringen kan ikke løses gjennom kortere kurs og sommerleirer. Det vi trenger er å søke kontakt med ungdommen i fagbevegelsen.

I alle industrisamfunn krymper enkelte industrier sammen, mens andre ekspanderer. De industriene som krymper sammen, får et aldersdomsproblem. De ekspanderende industrier får et ungdomsproblem. Utvalget vil gjøre en god gjerning hvis det vil analysere hele dette problemet.

Avslutning.

Konrad Nordahl: Dagsordenen er nå ferdigbehandlet.

Vi har et par kamerater som vi må ta avskjed med i dag. Det er Torjus Graver, som møter på dette representantskapet for siste gang. Han har vært ansatt i LO i mange år. Det var nærmest tragiske hendelser som gjorde at han ble ansatt i LO. I begynnelsen av 30-årene — i den store depresjonsperioden — hadde vi endel kjedelige tilfelle av store underslag. I LO måtte vi ta opp spørsmålet om revisjonsordningen var tilfredsstillende. Vi kom snart til at det var den ikke. Revisjonen besto av bra folk, men i mange tilfelle hadde de ikke de nødvendige forutsetninger for å revidere store regnskaper. Vi besluttet å gjennomføre en ny revisjonsordning for LO og de tilsluttede forbund. Det første vi måtte gjøre var å tilsette en revisjonssjef som skulle utarbeide nødvendige planer. Den som ble ansatt, var Torjus Graver, som da var revisjonssjef på Rjukan. Siden har han vært i LO's tjeneste. Han fikk som oppgave å bygge opp en betryggende revisjonsordning for norsk fagbevegelse. Det har han gjort. Det er en god revisjon vi har i fagbevegelsen, kanskje litt dyr, men effektiv. Siden begynnelsen av 1930-årene har vi ikke hatt noen store underslag. En god revisjon oppdager underslag på et tidlig tidspunkt og hindrer at de utvikler seg til store dimensjoner.

Graver har hatt mange gode medarbeidere, men han har hovedæren for å ha bygd revisjonsapparatet opp. Det er god grunn til å takke ham for den innsatsen han har gjort, slik at medlemmene har trygghet for at midlene ikke blir misbrukt av enkelte.

Sekretariatet har bedt meg si dette. Som en liten honnør har jeg den glede å overrekke en sjekk til Graver. Til tross for at du av og til har vært nokså røff mot enkelte forbund, vil også forbundene vise deg oppmerksomhet. Jeg vil overrekke en adresse og en konvolutt fra LO's tilsluttede forbund.

Vi har også en annen mann som er sluttet i LO. Han ble ansatt av Sekretariatet, men er velkjent av representantskapet og kongressen. Det er kontorsjef Jens Berg. Han er ikke så gammel at han er falt for aldersgrensen, men han har sluttet av helbredshensyn. Han begynte i LO i 1945, men før den tid hadde han vært sekretær i NNN og har bak seg en lang tjeneste i fagbevegelsen som lønnet tillitsmann og funksjonær.

Det er ikke en lett oppgave å være kontorsjef i LO. Kontorsjefen er også personalsjef, og det er ikke alltid så enkelt. Jeg har inntrykk av at Jens Berg har hatt mange ulykkelige stunder i LO, men optimismen har alltid seiret. Han er den første kontorsjef LO har hatt. Det er en oppgave som Jens Berg har løst på en tilfredsstillende måte.

Vi takker deg, Jens Berg, for godt utført arbeid i LO og for alt det gode organisasjonsarbeid du har nedlagt gjennom en menneskealder, i Trondheim, ved NNN's kontor i Oslo og i LO. Også til deg har jeg en sjekk fra Sekretariatet.

Det er alltid med vemod vi tar avskjed med kamerater. Jeg vil takke dere begge to. Jeg har sikkert hele representantskapet med meg når jeg ønsker dere alt godt i årene som kommer.

Peder Birkeland, revisjonsutvalget: På revisjonsutvalgets vegne vil jeg takke Graver. Det å være revisor er en vanskelig jobb. Nordahl nevnte litt om det som hendte for endel år tilbake. Det viser hvor nødvendig det er å ha et godt revisjonsapparat. Ikke bare representantskapet har grunn til å takke Graver, men alle innen organisasjonen.

Vi som har sittet sammen med Graver i revisjonsutvalget, vet at han er uredd, at han er faglig dyktig, men også at han har et varmt menneskehjerte. Dette rike mennesket, som vi har lært å kjenne, setter vi stor pris på. Fra revisjonsutvalget vil jeg takke for godt kameratskap — og overrekke to bøker, «Norsk Folkekunst». Med disse ordene vil jeg på revisjonsutvalgets vegne få takke for godt kameratskap.

Torjus Gravers avskjedsord: Det jeg føler mest i dag er takknemlighet. Takknemlighet for at jeg i så mange år har fått lov til å arbeide i fagorganisasjonen. Det har vært mye å gjøre mange ganger, men jeg har frydet meg hver morgen jeg har gått til kontoret, selv i de siste årene etterat sykdom støtte til.

Jeg har i mitt liv hatt flere arbeidsplasser, i private firmaer, i en kommune, og jeg kjenner den forskjell det ligger i å være glad i et arbeid, i motsetning til at arbeidet bare er en ting en gjør for å tjene penger til å leve. Skal en trives må det være plass for den skapende trang som er nedlagt i oss alle, og det er det i fagorganisasjonen. Jeg har aldri truffet en stor organisasjon som er så fri for tvang og byråkrati.

Når jeg tenker tilbake er det mange ting en kunne ha gjort bedre, men jeg tror jeg tør si at jeg har gjort det så godt som jeg kan.

Jeg finner det riktig å rette min første takk til LO's Revisjonsutvalg. Uten den fulle fortrolighet, det vennskap og kameratskap som det alltid har hersket innen dette utvalg, ville et effektivt revisjonsarbeid ikke vært mulig. Det er ingen som er så sterk eller klok at han kan eller bør stå alene i viktige avgjørelser. Det å ha revisjonsutvalget i ryggen skaper også den autoritet en revisjonssjef må ha.

Jeg føler også stor grunn til å takke LO's administrasjon. Det har vært et fortrolig og godt samarbeid, og jeg har alltid fulgt det prinsipp å holde LO's formann underrettet om det som har foregått innen min sektor i fagorganisasjonen. Jeg vil spesielt takke Konrad Nordahl. Jeg har fått mange gode råd av ham i vanskelige situasjoner. Videre vil jeg få lov til å rette min takk til Sekretariatet. Særlig i den første vanskelige tiden var deres hjelp og støtte av uvurderlig betydning.

Jeg vil også fra denne talerstol takke mine kolleger i revisjonsstaben. Jeg vil gjøre representantskapet oppmerksom på at dere har et stort aktivum i deres dyktige revisorer. I samme forbindelse vil jeg ønske Ingemund Haugen til lykke med stillingen. Jeg har arbeidet sammen med ham i 14 år og jeg vet at dere har fått den rette mann.

Jeg har nå beveget meg i den indre sirkel, hvor min daglige gang har vært, men heldigvis har jeg også svært mange gode venner rundt om i forbundenes avdelinger og de øvrige organisasjoner. Vi har vekslet hugg noen ganger, og dere kan ha funnet meg sta og selvrådig, men likevel har vi kommet ut av det som kamerater. Når en har hatt det samme utgangspunkt, fagorganisasjonens vekst og trivsel i indre og ytre styrke, så har vi gjerne til slutt funnet løsningen.

Takk for godt samarbeid.

Jeg må selvfølgelig også takke for alle gaver og oppmerksomheter både fra LO og forbundene. Det var uventet, men kjærkommet. Vi er vel alle slike at vi setter pris på å bli gjort stas av, og jeg er det iallfall. Det tilhører de gode minner som lyser opp i tilværelsen for oss som går over i landstormen. Motta dette som en foreløpig takk.

Jeg vil slutte med å ønske hell og framgang for den norske fagorganisasjon og uttale det ønske at den alltid må være så gjennomført sterk, frisk og renslig som den er i dag.

Jens Berg: Kamerater! Jeg takker for innbydelsen til å overvære representantskapsmøtet her i Bergen — enda jeg gikk av i LO i april i år. Jeg takker også for den oppmerksomhet som i dag er vist meg.

Mange har spurt hvorfor jeg har sluttet i så relativ ung alder som 62 år. Vel, ca. 40 år som tillitsmann (jeg har betraktet meg som det selv etterat jeg kom til LO) kan være nok, særlig når kreftene svikter og den psykiske påkjenning blir for sterk. Når en tar med seg «kontoret» hjem, og får ingen eller dårlig avkobling er det på tide å si stopp.

Så krevende som kontorsjefstillingen i LO har vært, er det heller ikke forsvarlig at en ofte blir borte fra kontoret i kortere eller lengre tid — jeg kan heller ikke si som vår felles venn Elias Volan sa da han gikk av 66 år gammel: «Jeg akter da å leve i 20 år til.» Hertil kommer at en av spesielle grunner har mistet arbeidslysten og arbeidsviljen, og da hjelper hverken nye kontorer — eller høy lønn.

En skal for øvrig trekke seg tilbake før en blir åreforkalket, den forkalkningen kan gi seg mange utslag, en kan for eksempel bli stor i sin egen innbilning. Det er få store i verden, og også i vår bevegelse. De fleste store er blitt det gjennom lidelse og savn. Det er få gitt å bli store som August Strindberg, en Van Gogh, en Gustav Vigeland — eller for å ta en av våre egne — en Martin Tranmæl.

Jeg vet ikke om dere forstår hvor jeg vil hen med disse avskjedsord. Jeg håper dere forstår meg.

Vær ydmyk og trofast i fagorganisasjonens tjeneste — vær etterrettelig, ærlig og vederheftig — skap tillit for deres egen skyld og tillit til organisasjonen. Det er derfor dere heter tillitsmenn.

Jeg legger ikke skjul på at jeg i likhet med andre — ikke har vært (og er) tilfreds med den stagnasjon vi har hatt i fagorganisasjonen når det gjelder medlemstallet i de senere år. Organisasjonsapparatet har vokst, men vi har ikke hatt tilsvarende vekst i medlemstallet i forbundene. Sørg for at det skjer.

Rid ikke prinsipper — (heller ikke i organisasjonsspørsmål) og bli ikke byråkratisk slik at de drukner i papirer, skjemaer og tvister innbyrdes. Men gjør som pionérene gjorde det — og også vi i annen generasjon av tillitsmenn måtte gjøre det. Gå ut i «marken» og få de uorganiserte og de som har gått ut av LO inn igjen.

Dere trenger medlemmene — og de uorganiserte trenger fagorganisasjonen. En stadig sterkere fagorganisasjon styrker hele arbeiderbevegelsen og arbeiderklassen.

Lykke til i det videre arbeid. Takk for alle de gode år vi har arbeidet sammen. Til LO's administrasjon og Sekretariatet: Takk for samarbeidet. Takk for all vennlighet og oppmerksomhet dere har vist meg.

Konrad Nordahl: Vi er nå ferdige med representantskapsmøtet i Bergen. Det var et eksperiment å flytte utenom Oslo. Det har vært vellykket. Vi har hatt godt vær, og vi har fått utnyttet tiden godt. Jeg takker samtlige som har møtt fram. Jeg erklærer representantskapsmøtet for hevet og håper at alle får en hyggelig reise hjem.

Møtet hevet.

Navneopprop.

Arbeiderpartiets Presseforbund: Per Haraldsson, Oslo.

Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer: Fritz W. Hannestad, Oslo.

Norsk Arbeidsmandsforbund: Walther Kristiansen, Oslo, Bernhard Reines, Finneid i Salten, Gudmund Sevik, Namskogan, Henrik Damli, Løkken Verk, Torleif Ørsal, Sunndalsøra.

Norsk Baker- og Konditorforbund: Bjarne Dahlberg, Oslo.

Norsk Bekledningsarbeiderforbund: Rudolf Eriksen, Oslo, Gunnar Nilsen, Oslo, Konrad Hjørnevik, Bergen, Aslaug Olsen, Oslo.

Norsk Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbund: Johan M. Bøe, Oslo.

Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund: Erling Christensen, Oslo, Sigurd Engen, Trondheim, Bjarne Berg, Strinda.

Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund: Bjarne Klafstad, Oslo, Erling Johansen, Oslo.

Norsk Fengselstjenestemannsforbund: Sverre Ofstad, Oslo.

Norsk Gullsmedarbeiderforbund: Hugo Lindahl, Oslo.

Norges Handels- og Kontorfunksjonærsforbund: Johan Moksnes, Oslo, Peder Birkeland, Oslo, Sigurd Vatnedal, Bergen, Ruth Svendsen, Porsgrunn, Ingolf Nilsen, Tromsø.

Norsk Hotell- og Restaurant-Arbeider-Forbund: Eivind Strømmen, Oslo, Sigurd Johansen, Oslo.

Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund: Elof Strand, Greåker, Kolbjørn Larsen, Horten, Ragnvald Andersen, Bergen, Leiv Hansen, Kristiansand S, Anders Rogstad, Trondheim.

Norsk Jernbaneforbund: O. Vollum, Oslo, Emil Edvardsen, Oslo, Karl Edvardsen, Bergen, Thv. Johansen, Trondheim, Karsten Hansen, Oslo.

Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund: Johs. P. Løkke, Notodden, Arne Thorvik, Alvik i Hardanger, Håkon Bjordal, Høyanger, Harald E. Olsen, Agnes pr. Stavern, Sverre Enger, Oslo.

Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund: Finn Kvist, Oslo.

Norsk Kommuneforbund: Sigurd Halvorsen, Oslo, Ivar Andresen, Bryn, K. O. Madsen, Bergen, Leif Rinnan, Trondheim, John Tor-kildsen, Stavanger.

Lensmannsbetjentenes Landslag: N. R. Mugaas, Oslo.

Norsk Litograf- og Kjemigrafteforbund: Arne Li, Oslo.

Norsk Lokomotivmannsforbund: Mathias Heggstad, Oslo.

Norsk Losforbund: Hjalmar Breiland, Bergen.

Norsk Murerforbund: Lorang Kristiansen, Oslo.

Norsk Musikerforbund: Sigurd Lønseth, Oslo.

Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund: Einar Strand, Oslo, Arne Barlie, Oslo, Sigvard Sjursen, Bergen, H. Andreassen, Fredrikstad.

Norsk Papirindustriarbeiderforbund: Olav Bratlie, Oslo, Arne Forsberg, Sarpsborg, Arvid Nebell, Svelvik, J. Moe Larssen, Porsgrunn, Thoralf Kildahl, Byafossen.

Norsk Politiforbund: H. H. Bakkane, Oslo.

Postfolkenes Fellesforbund: Ole Kirkbak, Oslo, Leif Hauge, Oslo.

Norsk Sjømannsforbund: Tor Sønsteby, Oslo, Bendik Øyan, Oslo, Gøsta Andersson, Sandefjord, Karl Oshaug, Stavanger, Asbjørn Aslaksen, Hammerfest.

Norsk Skinn- og Lærarbeiderforbund: Axel Erichsen, Oslo.

Norsk Skog, og Landarbeiderforbund: Hans Ruud, Oslo, Sv. Solbakken, Namdalen, Knut Nakken, Oslo, Arne Ovlien, Lierfoss, Alf Johansen, Fredrikstad.

Norsk Skotøyarbeiderforbund: Thorleif Hansen, Fredrikstad.

Norsk Stenindustriarbeiderforbund: Walther Broe, Oslo.

Norsk Støperiarbeiderforbund: Per Andersen, Oslo.

Norsk Tekstilarbeiderforbund: Gulbrand Brauer, Oslo, Hjalmar Romslo, Ytre Arna, Anna Nilsen, Oslo.

Telefolkenes Fellesforbund: Harald Fondevik, Oslo, Tormod Halvorsen, Oslo.

Norsk Tjenestemannslag: Thv. Karlsen, Oslo, Johan Karlsen, Trondheim.

Norsk Tobakkarbeiderforbund: Kjell Jensen, Oslo.

Norsk Tolltjenestemannsforbund: Jens Dahl, Oslo.

Norsk Transportarbeiderforbund: Salamon Hansen, Bodø, Leif Bredland, Trondheim, Th. Einarsson, Stavanger, Aug. Crowo, Bergen, Wilhelm Olsen, Oslo.

Norsk Treindustriarbeiderforbund: Erik Eriksen, Oslo, Arne Fjellanger, Bergen.

Norsk Typografteforbund: Reidar Langås, Oslo.

Norges Urmaker Svenneforbund: Arne Evensen, Lillestrøm.

Samorganisasjonenes

og fylkenes representanter i representantskapet.

Akershus fylke: Sigvard Ask, Bærum.

Aust-Agder fylke: Reidar Senum, Arendal.

Bergen fylke: Ansgar Kristiansen, Bergen.

Buskerud faglige Samorganisasjon: Ragnvald Andersen, Drammen.

Finnmark fylke: Erling Jensen, Hammerfest.

Hedmark faglige Samorganisasjon: Arnljot Johnstad, Hamar.

Hordaland fylke: Johs. Mehus, Dale i Bruvik.

Møre og Romsdal faglige Samorganisasjon: Anker Johannessen, Ålesund.

Nordland fylke: Arvid Nordtømme, Sulitjelma.

Oppland faglige Samorganisasjon: Martin Haugen, Gjøvik.

Oslo fylke: Halfdan Wigaard, Oslo.

Rogaland fylke: Per Aase, Stavanger.

Sogn og Fjordane fylke: Mathias Osland, Høyanger.

Telemark faglige Samorganisasjon: Th. Hanæs, Skien.

Troms fylke: Leon Johansen, Harstad.

Trøndelag faglige Samorganisasjon: Arthur Granlund, Trondheim, Odd Pettersen, Steinkjer.

Vest-Agder fylke: Åge Bjorvand, Kristiansand S.

Vestfold faglige Samorganisasjon: Arthur J. Olsen, Tønsberg.

Østfold fylke: Henry Karlsen, Sarpsborg.

Fra Sekretariatet: Konrad Nordahl, Oslo, P. Mentsen, Oslo, Hans Hegg, Oslo, Alf Andersen, Oslo, A. K. Lien, Oslo, Alfred Nilsen, Oslo, Marius Trana, Oslo, Karsten Torkildsen, Oslo, Arthur Karlsen, Oslo, Emil Torkildsen, Oslo, Erling Frogner, Oslo, Klaus Kjelsrud, Oslo.

Varamenn: Thorleif Andresen, Oslo (Andresen er varamann for de valte tillitsmenn), Olav Bruvik, Oslo, Kjønik Kjøniksen, Oslo, Tor Aspengren, Oslo, Gunvald Hauge, Oslo.

Fra Revisjonsutvalget: Alf Michelsen, Oslo.

(Peder Birkeland er oppført under Norges Handels- og Kontor og Halfdan Wigaard under Oslo fylke.)

Fra distriktskontorene:

LO's distriktskontor i Nordland: Hans Nordahl Jensen, Bodø.

LO's distriktskontor i Troms: Alf Olsen, Tromsø.

LO's distriktskontor i Finnmark: Aksel Olsen, Kirkenes.

LO's distriktskontor, Sørlandet: Sev. Kristensen, Kristiansand S.

LO's distriktskontor, Trondheim: Arthur Granlund, Trondheim.

(Representanten for distriktskontoret i Rogaland, Per Aase, og representanten for distriktskontoret i Bergen, er oppført under Samorganisasjonenes og fylkenes representanter i representantskapet.)

Samarbeidskomitéen: Martin Tranmæl, Trygve Bratteli.

Funksjonærsambandet: Sverre Bolstad.

LO's kvinnenemnd: Borghild Bech.

Statstjenestemannskartellet: Odd Højdahl.

Landsorganisasjonen: Alfred Skar, Arne Kr. Meedby, Jon Rikvold, Egil Ahlsen, Ingemund Haugen, Torjus Graver, Paul Engstad, Jens Berg.

Referent: Egil Helle.

Gjester: Bergen kommunes ordfører, Knut Tjønneland, Olaf Ingvaldsen, Den faglige samorganisasjon, Bergen, Bernhard Berntsen, Josef Larsson.

